

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 041 (6241) 4 mart 2021-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

"Pakistanla hərbi sahədə əməkdaşlığımız dünyada sülhün bərqərar olunmasına töhfə verəcək"

Prezident İlham Əliyev
Pakistanın Birləşmiş
Qərargah Rəisləri
Komitəsi sədrinin başçılıq
etdiyi nümayəndə heyətini
videoformatda qəbul edib

Əlaqələndirmə Qərargahının növbəti icası keçirilib

İşgaldən azad
edilmiş ərazilərdə
məsələlərin
mərkəzləşdiril-
miş qaydada həlli
fürsətindən Azərbay-
can Respublikası
Prezidentinin
2020-ci il 24 noyabr
tarixli Sə-
rəncamı ilə yara-
dılmışdır.

Paşinyan parlamentdə
tribunaya çıxmada imtina edib

Yerevanda Ermənistanın
baş naziri Nikol Paşinyanın
istefası tələbi ilə
növbəti etiraz
aksiyası başlayıb.
“İki sahil”
xəber verir ki, etirazçılar parla-
ment binasının önünü toplayıb.

Fransalı siyasetçi: “Erməni
xalqı sülhün bərpası üçün
həqiqətləri bilməlidir”

“Fransada böyük erməni
icması yaşayır və bu
azad ölkələr arasında deyil.”
Ermənistən qismən
azad ölkələr arasındadır, yə-
ni, azad ölkələr arasında deyil. SİA xəber verir ki,
bu barədə Freedom House, yayılmışlığı “Freedom
in the World 2021” illik hesabatında qeyd edib...

Freedom House: Bax 14
“Ermənistən azad
ölkələr arasında deyil”

Ermənistən qismən
azad ölkələr arasındadır, yə-
ni, azad ölkələr arasında deyil. SİA xəber verir ki,
bu barədə Freedom House, yayılmışlığı “Freedom
in the World 2021” illik hesabatında qeyd edib...

**Vazgen Manukyan: “Ordu
Paşinyanın qararına təbə olmayıcaq”**

Hadisələrin gələcək inkişafı
“parlementin qapılarının arxasında
dakidə ordudan” asılıdır və əgər Ermənistən
baş naziri ... Bax 12

**XİN: “Bu terrorçu-diversant qrupu hec
bir vəchla hərbi əsir hesab edilə bilməz”**

Ermənistən tərəfinin və onun
havadalarının tamamilə
əsəssiz iddiaları Xarici İşlər Nazirliyi
tərəfindən cavablandırılıb və bir
daha qeyd etmək istərdik ki, Azərbay-
can Respublikası 10 noyabr
2020-ci il tarixli bəyanatın öhdəliklərinə
sadiq qalır və bu öhdəliklərin
tam şəkildə yerinə yetirilməsi istiqamətində müvafiq addim-
ları atır.

Donor vasitəsilə
uşaqları sahibi olmaq
qadağan ediləcək

Bax 15

Zatulinin cibxərciliyi
həsrəti...

Bax 14

Ronaldo 600-a çatdı

Bax 16

“Pakistanla hərbi sahədə əməkdaşlığımız dünyada sülhün bərqərar olunmasına töhfə verəcək”

Prezident İlham Əliyev Pakistanın Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsi sədrinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini videoformatda qəbul edib

“Mühəribənin ilk gündündən Pakistan Azərbaycana həmrəylilik və dəstək nümayiş etdirdi. Pakistan Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərindən qoşunların dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrasının tərəfdarı kimi çıxış etdi və Ermənistanın təcavüzünü pislədi. Bu, həqiqi qardaşlıq və dostluğun nümunəsi idi”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Martin 3-de Pakistan İslam Respublikasının Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədrini general Nadim Razanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini videoformatda qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, nümayəndə heyətini salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

-Azərbaycana xoş gəlmisiniz. Sizi görməye çox şadam. Əminəm ki, sizin səfəriniz hərbi sahədə ölkələrimiz arasında əməkdaşlığı gücləndirəcək. Bu güne qədər bu əməkdaşlıq çox səmərəli olmuşdur və biz tərəfdaşlığınıza genişləndirmək arzusundayıq.

Əvvəlcə, müharibə zamanı nümayiş etdirilen həmrəyliyə və dəstəyə görə qardaş Pakistanə təşəkkürümüz ifade etmək istəyirəm. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda apardığımız müharibə 44 gün əldə etdik və Azərbayca-

nın Ermənistan üzərində qələbəsi ilə başa çatdı. Biz 30 ilə yaxın işgal altında olan ərazilərimizi azad etdik.

Mühəribənin ilk gündündən Pakistan Azərbaycana həmrəylilik və dəstək nümayiş etdirdi. Pakistan Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərindən qoşunların dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb edən BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrasının tərəfdarı kimi çıxış etdi və Ermənistanın təcavüzünü pislədi. Bu, həqiqi qardaşlıq və dostluğun nümunəsi idi”

lər qurmayan azsaylı dövlətlərindən biridir və Azərbaycanın torpaqlarının işğalı səbəbindən Ermənistanı rəsmi olaraq tanımayıb. Xalqımız bundan xəbərdardır və biz

bunu çox yüksək qiymətləndiririk. Azərbaycan da öz növbəsində, hər zaman Kəşmir məsəlesi daxil olmaqla, bütün digər məsələlərdə Pakistanı dəstəkləyir. Bu dəstək tərifimizdən BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər beynəlxalq təşisatlarda verilir. Sabah İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının videokonfrans formatında Zirvə toplantısı keçiriləcək və biz ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlığı müzakirə edəcəyik. İki tərəfli münasibətlərimizə bir daha toxunaraq qeyd etmək istəyirəm ki, biz diqqətimizi iqtisadiyyat sahəsində cəmləşdirəcəyik. Buraya energetika və nəqliyyat sahəsi aiddir. Biz ümid edirik ki, Pakistan ölkəmizin ərazi-

sindən keçən mövcud və yeni yaranmaqdə olan nəqliyyat marşrutlarına qoşulacaq. Beləliklə de biz əməkdaşlığını bu sahədə də genişləndirmiş olacaqıq.

Ölbəttə, hərbi sahədə əməkdaşlığımızın böyük potensialı var və əminəm ki, bu gün siz həmkarlarınızla gələcək planlarımızı müzakirə edəcəksiniz. Biz artıq Pakistan müdafiə sənayesinin məhsulları ilə tanışıq. Bildiyiniz kimi, biz Pakistan-dan hərbi avadanlıq almışıq və bu prosesi davam etdirmək arzusundayıq. Bununla yanaşı, biz birgə hərbi təlimlər üzərində düşünürük. Hesab edirik ki, artıq bunun vaxtı çatıb.

Biz artıq Azərbaycan, Türkiye və Pakistan arasında siyasi və digər sahələrdə, o cümlədən müdafiə sahəsində üçtərəfli əməkdaşlıq formatının yaxşı nəticələrinin şahidi olduq. Hesab edirəm ki, biz səylərimizi birləşdirərək mövqelərimizi gücləndirəcəyik və sülhə töhfə verəcəyik. Çünkü ölkələrimiz regionda sülh və ədəletin tərfdarıdır. Biz beynəlxalq hüququn işləmə-

diyini, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin 27 il ərzində icra edilmədiyini, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən Ermənistana qarşı sanksiyaların tətbiq olunmadığını, Ermənistandan cəzalandırıldığını və sənəd dənisiqlərin dalana dırındığını gördəndə ədaləti özümüz bərpa etmeli olıq. Yəni, beynəlxalq hüquq işləmədiyi halda, o, güc vəsitsilə həyata keçirilməlidir. Biz buna nail olduq və bunu bütün dünyaya nümayiş etdirdik.

Ancaq biz sülh istəyirik və bu gün sülhü təbliğ edirik. Beleliklə, bizim hərbi sahədə əməkdaşlığımız dünən yada sülhün bərqərar olunması işinə töhfə verəcək. Bir daha xoş gəlmisiniz. Sizə ölkəmizdə yaxşı vaxt keçirməyi və həmkarlarınızla səmərəli iş aparmağı arzulayram.

XXX

Pakistanın Birləşmiş Qərargah Rəisləri Komitəsinin sədrini general Nadim Ra-

za:

-Çox sağ olun cənab

Prezident. Əvvəlcə, Sizinlə görüşməkdən böyük şərəf hissi duyuram və bu cür yerie düşən görüş fürsətinə görə. Sizə olduqca minnətdaram. Sizin və Azərbaycan xalqının 44 günlük müharibədə tam Qələbəsi münasibətilə Sizi öz adımdan, Pakistanın bütün Silahlı Qüvvələri və Pakistan xalqı adından təbrik etmək istərdim. Deməliyəm ki, Zəfəriniz eyni istəkli Pakistanada qeyd olundu. Buna görə, Zəfəriniz eyni istəkli hadisələrin gedışatı haqqında bizi daim məlumatlandırdı. Müharibənin istenilən anında Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin əməliyyatları bizim küləvi informasiya vasitələrində əsas başlıqla gedirdi. Bir daha tam Qələbəniz münasibətilə Sizi təbrik edirəm.

Prezidentin keçirdiyi tarixi mətbuat konfransından Ermənistana növbəti xəbərdarlıq

Prezident İlham Əliyev: “...Əks təqdirdə Ermənistan daha da ağır duruma düşəcək”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən fevralın 26-da yerli və xarici media nümayəndələri üçün 4 saatdan çox davam edən konfransda dünyanın 35-dən çox media organının 50-yə qədər suallarına dövlət başçıımızın tam əsaslandırılmış hər bir cavabı bir tezis olaraq bütün dünyaya göstərdi ki, Azərbaycanın Ermənistan üzərində qələbəsi ölkəmizdə heyata keçirilən məqsəd-yönlü siyasetin nəticəsidir. “Bugün Ermənistan eله bir ağır durumdadır ki, orada gedən proseslər ölkənin dövlətçilik əsaslarını böyük dərəcədə sarsıdır. Bunun günahkarları Ermənistanın əvvəlki və indiki rəhbərləridir”. Bu fikirləri Prezident İlham Əliyev yerli və xarici media nümayəndələri üçün keçirdiyi mətbuat konfransında son günlər Ermənistanda baş verən hadisələrə münasibət bildirəkən səsləndirib.

Dövlətimizin başçısı deyib: “İyirmi il ərzində Koçaryan-Sarkisyan xuntası Ermənistani faktiki olaraq uçuruma aparırdı və böhranlı vəziyyətə getirib çıxarıdı. Ölkə demək olar ki, bütövlükde müstəqillik əlamətlərini itmişdi, daha çox müstəmləkəyə bənzeyirdi. Bunu nəsasən səbəbi işğalçılıq siyasetidir. Çünkü onlar torpaqlarımızı nə qədər çox işğal altında saxlamaq istəyirdilər, o qədər de asılı vəziyyətə düşürdülər. Biz Ermənist-

nı ardıcıl olaraq bütün beynəlxalq, regional layihələrdən təcrid etmişdik. Ermənistani iqtisadi cəhətdən sarsıtmaq, çökdürmək, təcrid etmək bizim siyasetimiz idi. Mən bu-nu heç vaxt gizlətmirdim və açıq şəkildə dəfələrlə deyirdim ki, biz bu siyaseti o vaxta qədər aparacaq ki, Ermənistan öz silahlı qüvvələrini bizim torpaqlarımızdan çıxarsın. Ondan sonra bölgədə iş birliyi də, əməkdaşlıq da olar bilər və bizim siyasetimizdə dəyişiklik ola bilər. Əfsuslar olsun ki, nə əvvəlki xunta rejimi, nə də 2018-ci ilde hakimiyyətə gelmiş hökumət bizim bu çağırışlara qulaq asmadı. Əger vaxtında qulaq assayıdlar, bu gün belə rəzil duruma düşməzdilər”.

“Bu reallıqla Ermənistan və eyni zamanda, bütün başqa ölkələr barışmalıdırlar, hesablaşmalıdırlar”

Prezident İlham Əliyev, həmçinin qeyd edib ki, Ermənistanda in-di tam böhran vəziyyəti hökm sürür: “Mən onların daxili vəziyyəti ilə bağlı hər hansı bir şərh vermək istəməzdim. Prinsip etibarı ilə biz heç vaxt başqa ölkələrin daxili işlərinə qarışmırıq, xüsusilə inidki bir həssas məqamda. Ancaq müharibənin nəticələri dəyişməz olaraq qalır və qalacaq. Noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanat icra edilir və tam icra edilməlidir. O bəyanatın müddealarının böyük hissəsi artıq icra edilibdir. Ancaq elə məsələlər var ki, onlar indi müzakirə mövzusudur. Ümid edirəm ki, Er-

mənistanda yaranmış vəziyyəte baxmayaraq, noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanat icra ediləcəkdir. Əks təqdirdə Ermənistan daha da ağır duruma düşəcək. Yəni, Ermənistan qarşısında seçim o qədər de böyük deyil. Onlar yeni reallıqlarla barışmalıdırlar, hesablaşmalıdırlar”.

Azərbaycanın yeni reallıqlar yaratdığını bildirən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, bu reallığla Ermənistan və eyni zamanda, bütün başqa ölkələr barışmalıdırlar, hesablaşmalıdırlar: “Ermənistanın qarşısında indi bir neçə seçim var və onların arasında Ermənistan üçün ən məqbul seçim 10 noyabr Bəyanatının müddealarını icra etməkdir. Əks təqdirdə onlar üçün daha da böyük problemlər yaranıbilər”.

Prezident İlham Əliyev yerli və xarici media nümayəndələri üçün keçirdiyi mətbuat konfransında Ermənistandakı böhranın atəşkəs və regional əməkdaşlığı təsirindən danışarkan bildirib ki, bu bizim planlarımıza təsir edə bilməz: “Ermənistandakı böhran və onun sülhə təsiri, yene də bu böhranın hansı istiqamətdə cərayan edəcəyindən asılı olacaqdır. Bu böhranın tezliklə bir sonu olmalıdır. Dediym ki, bu tragikomediya son qoyulmalıdır”, -deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, atəşkes və üçtərəflı bəyanatın icrası ilə bağlı diqqətinizi Prezident Putinin cavabına yöneltmək istərdim: “Ona sual verildi ki, Ermənistan bu bəyanatın icrasından boyun qaçırmaq istəse nə olacaq? O da dedi ki, bu, Ermə-

nistan üçün sui-qəsd olacaqdır. Mən də bu məsələdə Prezident Putinlə tamamilə razıyam”.

“Status haradadır, onu hər kəs bilir”

Prezidenti İlham Əliyev yerli və xarici jurnalistlər üçün videoformatda keçirdiyi mətbuat konfransında statusla bağlı verilən suala cavab olaraq deyib: “Öz çıxışlarında statusun ünvanını göstərmmişəm. Bir daha ora qayıtmak istəmirəm. Status haradadır, onu hər kəs bilir”.

Prezident status məsələsinin ümumiyyətlə gündəlikdə çıxarılmamasını dedi: “Hesab edirəm ki, Ermənistan və erməni xalqı üçün bu nə qədər az dile gətirilərsə, o qədər də yaxşı olar. Çünkü Ermənistan və erməni xalqına yanlış vədlər vermək lazımdır. Onları bax bu güne salan səbəblərdən bəri də mehz bu idi: xülya, iddia, əsəssiz isteklər idi. Bu isteklərə rəvac verən bəzi xarici ölkələrin siyasetçiləri de erməni xalqının bu rəzil duruma salınmasında öz rolunu oynayıblar. Ona görə də status məsəlesi ümumiyyətlə gündəlikdən çıxarılmalıdır”.

Prezident İlham Əliyev Ermənistan tərəfinin minalanmış sahələrin xəritələrini verməməklə cinayət əməllərini nümayiş etdirdiyini söyləyib: “Biz işğaldən azad olunmuş ərazilərin təhlükəsizliyini bu gün kifayət qədər təmin edirik, müntəzəm reydler keçiririk, pilot-suz uçuş aparatlari vəsítəsilə və vizual şəkildə monitorinq aparırıq. Buna görə vəziyyət tam nəzəret al-

tindadır. Bundan əlavə, əlbəttə, ərazilərin minalanması əsas çətinlikdir. Ona görə ki, erməni tərəfi minalanmış sahələrin xəritələrini bize təqdim etməyib. Yeri gelmişkən, bu da cinayət hesab edilə bilər. Ona görə ki, hərbi əməliyyatlar başa çatandan sonra bizdə həm hərbi qulluqçular, həm də mülki şəxslər arasında bir neçə hadisə olub, bu insanlar yalnız ona görə həlak olub ki, minalanmış sahələrin xəritələrini bize təqdim edilməyib”.

Dövlət başçısı bildirib ki, mövcud olan resurslara ərazilərin minalardan tezliklə temizlənməsi mümkün deyil: “Yəni, əlbəttə, burada erməni tərəfin qeyri-səmimi davranışmasını bir daha yəqin edirik. Onlar sözdə bir cür danişir, əmələde isə başqa cür hərəkət edirlər. Biz onların hərbi eşsərini, həlak olanların cəsədlərini verdik. Müharibədən sonra işğaldən azad olunmuş ərazilərdə erməni tərəfin nümayəndəleri, sülhməramlı missiya və bizim nümayəndələr birlikdə minden çox həlak olmuş erməni hərbi qulluqçusunun cəsədlərini tapdırıv və erməni tərəfə verdilər”.

Prezident qeyd edib ki, biz özümüzü əqləq normalarına və ümumiyyəti davranış normalarına müvafiq şəkildə aparırıq: “Lakin minalanmış sahələrin xəritələrini bize verməmək dinc vətəndaşları və hərbi qulluqçuları bilərkən ölümə və şikətliyə məhkum etmək deməkdir. Hansı əməkdaşlıqdan söhbət gedə bilər? Belə olan təqdirdə birterfəli əməkdaşlıq ola bilməz”.

Prezidentin keçirdiyi tarixi mətbuat konfransından Ermənistana növbəti xəbərdarlıq

Əvvəli-Səh-3

"Hər hansı revansizm cəhdləri Azərbaycan tərəfindən cəzalandırılacaq"

Prezident İlham Əliyev erməni əhalisine qarşı heç bir zərərlə addımlar atılmadığın deyərək bildirdi ki, hər hansı revansizm cəhdləri olarsa mütləq Azərbaycan tərəfindən cəzalandırılacaq: "Hər hansı revansizm cəhdləri Azərbaycan tərəfindən cəzalandırılacaq. Ona görə də xəbərdarlıq edirəm ki, revansizm və qisas cəhdləri olmamalıdır".

Dövlət başçısı qeyd edib ki, 10 noyabr bəyanatı tamamilə icra olunmalıdır: "Hazırda Şərqi Zəngəzur istiqamətində Azərbaycanın Ordusu yoxdur. Orada Dövlət Sərhəd Xidməti var. Ermeni mülki əhalisi ilə sərhədçilər arasında gərginlik yoxdur. Dinc həyat hökm sürür. Bəzi kəndlər bizim ərazimizə düşür. Orada Ermenistan silahlı qüvvələri yoxdur. Biz öz sərhədümüzə dayanmışq, erməni əhalisine qarşı heç bir zərərlə addımlar atmırıq. Ermeni şəhərlərini birləşdirən 20 km yol Azərbaycan ərazisindən keçir. Orada böyük plakat da asmışq. Yazılıb ki, "Azərbaycana xoş gelmişiniz". Bu, Ermənistanda qıcıq doğurur. Bunu tam anlaya bilmirəm. Ona görə də dayanıqlı sülh üçün bundan daha artıq nailiyetə əl atmalı deyil".

"Bizdə olan hərbi əsirlərin hamısını qaytarmışı"

"Mühəribədən 20 gün sonra hərbi əsir ola bilməz. Bizdə olan bütün əsirləri qaytarmışıq", -deyən dövlət başçısı bildirib ki, veziyət tamamilə nəzarətimiz altındadır: "Özü də biz əsirləri onların bize qaytardığından qabaq vermişik. Bu adamlar isə bu kateqoriyaya daxil deyiller, onlar diversant və terrorçudurlar. Beləliklə, Ermənistən və digər ölkələr tərəfindən edilən istənilən spekuliyasiyalar yersizdir".

Dövlət başçısı digər diversiya qruplarının bölgəye sızmayacağının təminatı olmadığını bildirib: "Ancaq biz işgaldən azad edilmiş ərazilərin təhlükəsizliyini yetərinə təmin edirik, müntəzəm reydlər, PUA-lar vasitəsilə, həmçinin vizual monitorinq keçiririk. Yəni vəziyyət tamamilə nəzarətimiz altındadır".

"Baxın, bu axlaqsızlığın dərəcəsi varmı, ya yox?!"

"Ermenilər yaşlı qadını qəbul edib yaşlı kişini xəstə olduğu üçün qəbul etmədilər. Dedilər ki, bu artıq xəstədir və bizim ona baxmağa imkanımız yoxdur. Hətta dedilər ki, onun heç bir qohumu yoxdur. Əger biz onu qəbul etsek ona kim baxacaq?! Baxın, bu axlaqsızlığın dərəcəsi varmı ya yox?!", -deyən Prezident İlham Əliyev onların nə qədər axlaqsız olduğunu göstərdiyini söyləyib: "Nə qədər səy göstərək də, Beynəlxalq Qırmızı Xaç Kəmətəsi də bunun şahididir. Onların is-

tırakı ilə bunu edirdik. Onlar yaşlı kişidən imtina etdilər və bizi də qaldı. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Kəmətəsinin köməyi ilə onu xəstəxanaya yerləşdirik və bütün səylərə baxmayaraq bir müddətdən sonra o kişi rəhmətə getdi. Biz bunu da edirdik, amma onların cavabı nə oldu".

"O vaxtkı Azərbaycan indiki Ermənistəni xatırladır"

Prezident İlham Əliyev keçirdiyi mətbuat konfransında qeyd edib ki, Xocalı soyqırımı törediləndə dünya susmuşdu: "Bunun səbəbi o idi ki, o vaxt məlumat qıtlığı var idi. Ermənistən öz propaqandasını işe salmışdı, Azərbaycan tərəfi isə tamamilə aciz durumda idi. Çünkü o vaxt bizim dövlətçilik əsaslarımız yox idi, o vaxt Azərbaycan idarələnmiş vəziyyətə idi. O vaxtkı Azərbaycan indiki Ermənistəni xatırladır. Bacarıqlı yönetim, böhranlı vəziyyət, orduda nizam-intizamın olmaması... Ordu faktiki olaraq hakimiyyətin tabeliyində çıxmışdı. Eyni mənzərəni biz bu gün Ermənistəndə görürük. Bizim o vaxt imkanlarımız məhdud idi".

Diger səbəb, dünya bunu görmək istəmirdi. Çünkü Birinci Qarabağ Mühəribəsi başlayanda eksər ölkələrde belə bir təsəvvür vardi ki, Ermənistən haqlıdır, Azərbaycan haqsızdır. Uzun illər ərzində bize qarşı ədalətsizlik davam edirdi. Bize uzun illər lazımlı idi, dönya nın fikrini dəyişdirə bilək, həqiqətləri təqdim edə bilək".

"Sadəcə olaraq, o vaxt hakimiyyətdə olanlar buna qarşı heç bir addım ata bilmədilər"

Dövlət başçısı o vaxt Azərbaycan torpağında ikinci Ermənistən dövlətin yaradılması ilə bağlı məsələyə o vaxt cavab verilmişdi: "Nə üçün tarixi Azərbaycan torpağında ikinci Ermənistən dövləti yaradılmışdır. Heç kim buna cavab vere bilmədi. Ona görə bu stereotiplər üzün illər davam etdi. Uzun illər ərzində bize qarşı ədalətsizlik tətbiq olundu. Baxın, Sovetlər Birliyi dağıldan sonra Amerika Kongressi azadlığa dəstək aktı qəbul etmişdi. Bu qanun bütün keçmiş müttəfiq respublikalara yardım məqsədile qəbul edilmişdi. Azərbaycanı oradan çıxardılar. Kim çıxardı? Ermeni lobbinin nümayəndələri. Onların bir çoxu indi de yüksək vəzifələrdədir. Səbəb o idi ki, guya Azərbaycan Ermənistəni blokadaya alıb. Necə almışq ki, bizim torpaqlarımız işğal altına düşüb?! Ancaq bize qarşı sanksiyalar tətbiq olundu. Bu gənə qədər o sanksiya hełə də qüvvədədir. Onun nömrəsi də var - 907-ci dəzəliş. Azadlığa dəstək aktının 907-ci dəzəliş bize sanksiyalar tətbiq edir. Bu qədər ədalətsizlik ola bilərmi? Sadəcə olaraq, o vaxt hakimiyyətdə olanlar buna qarşı heç bir addım ata bilmədilər".

"Biz isə haqlı olduğumuzu döyüşərək sübut etməyə çalışırıq və buna nail olduq"

"Uzun illər lazım oldu ki, biz dünyanın fikrini dəyişdirə bilək, həqiqətləri təqdim edə bilək. Açıq-aydın olan həqiqətləri təsdiq etmək üçün, onları sübut etmək üçün görün biz nə qədər səy göstərdik", - deyən dövlət başçısı bildirdi ki, stereotip isə bele idi ki, Ermənistən daim haqlıdır: "Nə etsə də yənə də onlara haqq qazandırıldır. Baxın, son bir-iki il ərzində Ermənistəndə ne qədər müxalif liderlərə həbs edildi. Nə qədər insan öz hüquqlarından məhrum edildi. Hetta siyasi qətlər də baş verdi. Hansısa bir beynəlxalq təşkilat onları qınamı? Yox. Onlara her şey etmək mümkündür. Biz isə haqlı olduğumuzu döyüşərək sübut etməyə çalışırıq və buna nail olduq. Sizin bu gün Azərbaycanda olmanız, bizim sözümüzü dünyaya çatdırmağınız, əlbəttə ki, haqq-ədalətin bərqrər olmasına böyük töhfə verir".

"Rusiya və Azərbaycan dost ölkələrdir"

"İşgaldən azad edilən ərazilərin bərpa işində Rusiya şirkətlərinin iştiraki barədə mən artıq bəyanat vermişəm", - deyən dövlət başçısı bildirib ki, biz dost ölkələrdən olan şirkətlər cəlb edəcəyik: "Rusiya və Azərbaycan dost ölkələrdir. Buna görə təbii ki, Rusiya şirkətlər cəlb ediləcək. Fikrimcə, artıq onlar özləri maraqlı göstərə bilərlər. Ona görə ki, biz müəyyən iş növləri barədə müxtəlif ölkələrdən sifarişlər alıraq. Bu, şəhərlərin planlaşdırılmasına, obyektlərin, o cümlədən infrastruktur obyektlərinin, yolların, körpülərin, elektrik stansiyalarının tikintisi ilə bağlıdır. Yəni, işin həcmi çox böyükdür. 10 min kvadratkilometrdən çox ərazi azad edilib. Buna görə düşünürəm ki, Azərbaycanın bütün dostları üçün kifayət qədər iş var".

"O ki qaldı Ermənistən baş nazirinin "is-gəndər" raket kompleksi ilə bağlı bəyanatlarına, o, bizdə də suallar doğurub. Mən bunu ironiyalaşdırmaq istəməzdəm. Bu məsələyə istər Rusyanın rəsmi şəxsləri, istər parlament üzvləri, istərsə də ekspertlər tərəfindən kifayət qədər şəhər verilib ki, raketin 10% partlaması üçün gərək xeyli çalışısan". Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yerli və xarici jurnalistlər üçün videoformatda keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. "Biz "is-gəndər" raketinin atılmasını görməmişik. Ona görə bu bəyanat səslenirində ötən gün biz yənə də maraqlandıq, ancaq yox, biz bunu görməmişik. Bu sadəcə publik şəkildə deyilmiş boş söz id", - Prezident qeyd edib.

"Sarqyan bize Rusiyadakı görüşdə vəd vermişdi ki..."

"Sarqyan bize Rusiyadakı görüşdə vəd vermişdi ki, işgaldə olan əraziləri bize qaytaracaq. O, bunun üçün iki həftə istəmişdi. Sonra vəziyyətin pişləşməsini əsas gətirərək məsələni uzatdı", - deyən Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bizim gələcəkə bağılı dəqiq mövqemiz var: "Bu gün biz istənilən in-

XİN: Bəzi ölkələrin parlamentarları öz qərəzli mövqelərini sülhdən də üstün tutur

Hərbi əməliyyatların dayandırılmasına dair razılığın əldə olunması ilə bölgədə yaranmış yeni vəziyyətdə, dayanıqli sülhün əsas teminatçısı qismində çıxış edən üçtərəfli bəyanatların həyata keçirilməsi olduğca vacibdir və bölgədə sülhü arzulayan hər hansı tərəf məhz bu razılaşmaların icrasına ister bəyanatları, isterse də fealiyyəti ile töhfə vermelidir. SIA-nın məlumatına görə, bunu Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva bəzi Avropa ölkələrinin parlamentlərinin qəbul etdiyi sənədlərə bağlı sualı cavablandırırankən deyib.

Onun sözlərinə görə, Vətən mühəribəsindən sonra bölgədə yaranan yeni vəziyyət və 10 noyabr tarixli üçtərəfli bəyanatın icrası sadəcə bölgə ölkələrinin deyil, beynəlxalq ictimaiyyətin diqqət merkəzində saxladığı məsələlərdəndir:

"Azərbaycan tərəfi her zaman bəyan edib və bir daha vurğulayıq ki, bölgədə dayanıqli sülh və təhlükəsizliyin, inkişafın təmin olunması üçün imzalanmış üçtərəfli bəyanatların yerinə yetirilməsi vacib şərtidir. Doğru qeyd edirdiniz, son günlərdə bəzi Avropa ölkələrinin qanunvericiliq qurumları bölgədəki vəziyyət və razılaşmaların icrası ilə bağlı sənədlərə çıxış edirlər. Bu ilin 2 mart tarixində İtalya Parlamentinin Deputatlar Palatasının Xarici əlaqələr daimi komissiyasında "Ermənistən və Azərbaycan arasında razılaşmanın yerinə yetirilməsi vəziyyəti haqqında" qətnamə qəbul olunub. Qətnamədə hər iki tərəfe müraciət edilərək, tərəflər konstruktiv fealiyyətə dəvət olunurlar. Balanslaşdırılmış mövqə nümayiş etdirən İtalya Parlamenti İtalya hökumətinə Ermənistən və Azərbaycan arasında gələcək barışq şəraitinin yaranması üçün etimad quruculuq tədbirlərini təşviq etmək istiqamətində hər iki dövlətə ikitərəfli səviyyədə iş aparmağı təşəbbüs edir. Burada en önemli məsələ kimi, Parlamentin ərazilərin minalardan təmizlənməsi məsələsinə diqqət ayırdığını və bu xüsusda minalanmış ərazilərin xəritələrinin verilməsini qeyd etdiyini vurğulamaq istərdim. Ümumiyyətə, bildiyiniz kimi, artıq ikinci dəfədir ki, İtalya Parlamenti üçtərəfli bəyanatın icrası ilə bağlı məsələyə diqqət ayırr. Bir müddət önce 18 noyabr 2020-ci il tarixində qəbul olunmuş qətnamədə de sözügedən birgə bəyanatın imzalanması alqışlanmış və tərəflər, bu bəyanatdan irəli gələn öhdəliklərinin yerinə yetirməyə dəvət olunmuşdular".

L.Abdullayeva qeyd edib ki, bununla yanaşı, bu ilin 25 fevral tarixinde Niderland Parlamentinin Xarici əlaqələr komitesi tərəfindən "Azərbaycan tərəfindən həbs edilmiş hərbi əsirlərin azad edilməsi ilə bağlı" Niderland hökumətinə çağışırış edən qətnamə qəbul olunmuşdu:

"Niderland Parlamentinin növbəti əsəssiz və tamamilə birtərəfli xarakter daşıyan bu sənədi Komitenin hər zaman qərəzli mövqeyi ilə tanınan üzvlərinin canfəşanlığı nəticəsində qəbul olunub. Qeyd etmək istədim ki, qətnamənin müzakirəsi zamanı iclasda çıxış edən Niderland xarici işlər naziri Stef Blok qətnamənin eleyhinə çıxış etmiş, həm Ermənistən, həm də Azərbaycanın hərbi əsirlərlə bağlı qarşılıqlı iddialarının olduğunu söyləmiş və qətnamədə hər iki tərəfe çağırışın edilməsi düzəlişini təklif etmişdir. Buna rəğmən qətnaməyə düzəliş edilməmişdir. Bu, bir daha bəzi ölkələrin parlamentlərinin öz qərəzli mövqelerini hər şəydən, hətta bölgədə sülhün təmin olunması seylerindən üstün tutduqlarını göstərir".

teqrasıya hadisəsinə hazırlıq. Mühəribədən qabaq nəzarət edilən ərazilərdə, təxminən, 60 min adam yaşayırırdı. Biz bu rəqəmləri havadan götürməmişik. Peyk nəzarəti ilə əldə etdiyimiz rəqəmlər id. Biz mühəribədən evvel də birləşdik ki, orada nələr baş verir. Rus tərəfi ilə razılığa gəlmış ki, xaricilər bizim razılığımızla ora keçə bilerlər. Lakin bəzən pozulma halları baş verir. Hər şey nəzarət altındadır və belə də davam edəcək".

Bəli, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın əzəli torpağıdır. Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bizim gələcəkə bağılı dəqiq mövqemiz var: "Bu gün biz istənilən in-

şizm cəhdləri Azərbaycan tərəfindən cəzalandırılacaq. Ona görə də xəbərdarlıq edirəm ki, revansizm və qisas cəhdleri olmamalıdır".

Göründüyü kimi, artıq bütün dünyada Azərbaycanın güclü Liderinin apardığı uğurlu və diplomatik siyasetini, Güclü Ordusunun güclünü 30 il işğal altında olan torpaqlarımızın 44 gündə Qəlebə qazandığının şahidi oldu. Ve bir daha şahid oldu ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu tarixi mətbuat konfransındaki mesajları ilə informasiya sahəsində də Qalib olduğunu aydın şəkildə göstərməklə Ermənistəna növbəti dərs verdi - "DÜZ YOLA GƏL!".

RƏFIQƏ HÜSEYNOVA

Misirin informasiya agentliyində Prezident İlham Əliyevin mətbuat konfransı haqqında analitik məqalə yayılıb

Misirin "Asiaelyum" informasiya agentliyinin baş redaktoru Əbübekir Əbu Əl-Mecd Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin fevralın 26-da yerli və xarici media nümayəndələri üçün keçirdiyi mətbuat konfransı haqqında analitik məqalə ilə çıxış edib.

AZERTAC xəbər verir ki, "Prezident İlham Əliyevin mətbuat konfransına dair siyasi-strateji fikirlər" sərlövhəli məqalədə dövlətimizin başçısının bir çox mətləblərə aydınlıq getirdi, Ermənistan rəhbərliyinə, habelə Qafqazda təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı narahatlıq keçirən ölkələrə mesajlar göndərdiyi qeyd olunur. Müəllif vurgulayıb ki, Azərbaycanın inamlı Qəlebəsinə aparan

lərini dörd dildə səlis cavablandırıran İlham Əliyev dəqiqliklə işlənilmiş və həyata keçirilmiş strateji planlarını da açıqlayıb. Məhz uzun illər təmkinlə reallaşdırılan bu planlar nəticəsində Azərbaycan Ordusu qısa müddətə torpaqları işğaldan azad edə bilib.

Analitik məqalədə Prezident İlham Əliyevin 10 noyabr Bəyanatının şərtlərinin yerinə yetirilməsi, Türkiye və Rusiyanın müşahidə missiyasının fəaliyyəti, uzun illər pulsuz silahlı təchiz edilən Ermənistan silahlı qüvvələrinə qarşı preventiv tədbirlərin həyata keçirilməsi haqqında fikirləri yer alıb. Müəllif vurgulayıb ki, Azerbaycanın rəhbərliyi qeyd olunur. Müəllif vurgulayıb ki, jurnalistlərin sual-

yolun təməli öten əsrin 90-ci illərinin əvvəlində ölkəni məhv olmaqdan xilas edən dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Sovet ittifaqının rəhbərlərindən biri olmuş bu müdrik siyasetçi həm postsovet məkanında vəziyyəti, həm də regionda geostrateji şəraiti hər kəsən yaxşı bilir, Rusiya və MDB ölkələri ilə yanaşı, Qərble də yüksək səviyyədə əməkdaşlıq siyaseti yürüdürdür. Onun neft strategiyası, Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin artırılması istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər sayesində yaradılan ordu öz gücünü göstərdi. Qırq üç yaşında dünyanın ən gənc prezidentlərindən biri olan İlham Əliyev isə atasının uzaqqorən siyasetini davam etdirərək adını tariх Mütəffəf Ali Baş Komandan kimi yazdırdı.

Məqalədə Azərbaycanın son 17 ilde keçdiyi inkişaf yolundan, həyata keçirilən transmilli neft-qaz və nəqliyyat layihələrində etraflı bəhs edilib. Müəllif, həmçinin Prezident İlham Əliyevin mətbuat konfransında ATƏT-in Minsk qrupunun vəsiyyəti ilə aparılan danışçıların səmərəsizliyi, atəşkəs dövründə işgalçı Ermənistən hərbi təxribatlarını davam etdirməsi, 44 günlük müharibədə, xüsusən Şuşanın azad edilməsi uğrunda döyüslərdə Azərbaycan əsgərinin şəcaəti barədə fikirləri də yer alıb.

Sonda Azərbaycan Prezidentinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılacaq bərpə-quruculuq işləri, Ermənistanda son vəziyyət haqqında müləhizələri geniş təhlil edilib.

Mövlud Çavuşoğlu: "Azərbaycanın təklif etdiyi platformanın məqsədi regionda sülhü dayanıqlı etməkdir"

"Gürcüstan regional platformalardan kəndarda qalmamalıdır". Bunu Gürcüstanın xarici işlər nəziri David Zalkaliani tərəfindən söylənmişdir. Amma bu platformalarda yer alan ölkələr mütləq digər ölkələrin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmət etməlidir. Amma bunu da qeyd etməliyəm ki, Gürcüstan bu platform-

maldan kəndarda qalmamalıdır" - deyə D. Zalkaliani bildirib.

Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu isə deyib ki, Azərbaycanın təklif etdiyi "3+3" platformasının məqsədi regionda sülhü dayanıqlı etməkdir. Nazirin sözlərinə görə, "3+3" platformasının məqsədi logistik, iqtisadi, enerji sahələrindəki layihələrlə bağlı etibarlı addımlar atmaqdır. "Biz bu məsələdə Gürcüstanın mövqeyinə hörmətlə yanaşırıq" - deyə M. Çavuşoğlu vurgulayıb.

Yerevanda Ermənistənə baş naziri Nikol Pashinyanın istefası tələbi ilə növbəti etiraz aksiyası başlayıb. "İki sahil" xəbər verir ki, etirazçılar parlament binasının önüne toplaşıb. Qeyd olunur ki, polis əməkdaşları etraf yolları bağlayıb. Parlament binasına sənayperlər yerləşdirilib, yerde xüsusi səs qumaraları düzülüb. Eyni zamanda, parlamentdə hökumət üzvlerinin iştirakı ilə iclas başlayıb. N. Pashinyan iclasda iştirak etsə də, sualları cavablandırımaq üçün tribunaya çıxmadan imtina edib.

Ceyhun Bayramov İtaliyalı həmkarı ilə Ermənistanın pozucusu əməllərini müzakirə edib

Martin 3-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovun İtaliyanın xarici işlər və beynəlxalq əməkdaşlıq Naziri Luici Di Maio ilə telefon danışığı baş tutub. Bu barədə Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən məlumat verilib.

cu əməlləri barədə italiyalı həmkarına məlumat verib.

Nazir Ceyhun Bayramov hazırda bölgədə mövcud olan vəziyyət, 2020-ci il 10 noyabr və 2021-ci il 11 yanvar tarixli üçtərəfli bəyanatların həyata keçirilməsi ilə bağlı məsələlər, o cümlədən ölkəmiz tərəfindən bu istiqamətdə görülen işlər və Ermənistanın bəyanatdan irəli gələn öhdəliklərinə qarşı olan pozu-

hətərəfli inkişafı perspektivləri, regiondakı yeni əməkdaşlıq imkanları, enerji və humanitar sahələrdə əməkdaşlığın genişlənməsi imkanlarını müzakirə ediblər. Tərəflər, həbələ qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər etrafında fikir mübadiləsi aparıblar.

Əlaqələndirmə Qərargahının növbəti icası keçirilib

Işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məsələlərin mərkəzləndirilməsi qaydada həlli üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 24 noyabr tarixli Sərəncamı ilə yaradılmış Əlaqələndirmə Qərargahının növbəti - 4-cü icası keçirilib. SIA xəbər verir ki, icası açan Qərargahın rəhbəri, Səmər Nuriyev

Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev Qərargahın fəaliyyətini dövlətimizin başçısının işğaldan azad olunmuş ərazilərdə quruculuq işlərinin aparılması üzrə müəyyənləşdirdiyi strateji istiqamətlərə və tapşırıqlara uyğun olaraq həyata keçirdiyini qeyd edib. Qərargahın rəhbəri bildirib ki, öten həftə

Paşinyan parlamentdə tribunaya çıxmışdan imtina edib

Yerevanda Ermənistənə baş naziri Nikol Pashinyanın istefası tələbi ilə növbəti etiraz aksiyası başlayıb. "İki sahil" xəbər verir ki, etirazçılar parlament binasının öönüne toplaşıb. Qeyd olunur ki, polis əməkdaşları etraf yolları bağlayıb. Parlament binasına sənayperlər yerləşdirilib, yerde xüsusi səs qumaraları düzülüb. Eyni zamanda, parlamentdə hökumət üzvlerinin iştirakı ilə iclas başlayıb. N. Pashinyan iclasda iştirak etsə də, sualları cavablandırımaq üçün tribunaya çıxmışdan imtina edib.

Azərbaycan-Türkiyə: “Bir ürək, bir biliq, bir yumruq”

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı ordumuzun 44 günlük Vətən müharibəsindəki tarixi Zəfəri bütün dünyaya Azərbaycanın gücünü, qüdrətini bir daha nümayiş etdirdi. Vətən müharibəsi qəhrəman əsgər və zabitlərimizin yüksək qələbə əzminin, vətənpərvərliyini, xalqımızın milli birliyini, Azərbaycanın heç vaxt işgalla barişmadığını, nəyin bahasına olursa-olsun ərazi bütövlüyüünü bərpa etmək əzmində olduğunu bir daha təsdiq etdi. Qəhrəman ordumuz öz gücü ilə tarixi ədaləti bərpa etməyə, cəzasızlıqdan qudurulan işgalçi, Azərbaycanın sülh çəgirişlərini saymazvana şəkildə rədd edən terrorçu Ermənistani diz çökdürməyə qadir olduğunu bütün dünyaya sübut etdi. Hamiya aydın oldu ki, Azərbaycan xalqının yenilməz iradəsi qarşısında heç bir qüvvə tab gətirə bilməz.

Azərbaycan xalqı bu çətin günlərdə kimin kim olduğunu gördü, dostunu, düşmənini bir daha tanıdı. 44 gündə başda qardaş Türkiye olmaqla bir sira ölkələrin dostluq mövqeyini gördük, güclü dəsteyini hiss etdik.

Prezident İlham Əliyev 2020-ci il sentyabrın 19-da “Abşeron” yatağının dəniz əməliyyatlarının teməlqoyma mərasimində bildirmişdi ki, bizim Türkiye ile six əlaqələrimiz, birliyimiz böyük

sərvətimizdir: “Ulu öndər Heydər Əliyev demişkən, “Bir millət, iki dövlət” prinsipi əsasında. Bütün məsələlərdə bir yerdeyik, hər bir məsələdə bir-birimizin yanındayiq. Tovuz hadisələri bir daha göstərdi ki, Türkiye hər zaman Azərbaycanın yanındadır. Bu, növbəti Türkiye-Azərbaycan birliyinin, qardaşlığının təzahürü idi”. 2020-ci ilin iyul ayında təcavüzkar ölkənin Azərbaycan-Ermənistən dövlət sə-

hədinin Tovuz istiqamətinə dəki təxribatları zamanı Türkiye Cümhuriyyətinin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan başda olmaqla 83 milyonluq türk xalqı tərefindən böyük etirazla qarşılandı və nifretlə qızandı. Qardaş Türkiye bu təxribatların beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə zidd olduğunu, Xocalı soyqırımdan, Dağlıq Qarabağın işğalından başlayan Ermənistəninin cinayətkar hərəkətlərinin da-

vamı kimi qiymətləndirdi.

Tovuz hadisələrindən sonra Türkiye liderinin bərəmənilə, açıq və keskin açıqlamaları, “Azərbaycana qarşı hər hansı təcavüz, Türkiyəyə qarşı təcavüzdür” bəyanatı Azərbaycan dövləti tərəfindən böyük rəğbet və razılıq hissi ilə qarşılandı. Həmin dövrədə bir neçə gün ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasında və Azərbaycanın bir sıra digər əraziyələrdəki geniş coğrafiyada iki qardaş ölkənin quru və hərbi-hava qüvvələrinin birgə taktiki hərbi təlimlər keçirməsi Türkiye-Azərbaycan birliyinin, qardaşlığının növbəti təzahürü oldu. Təkcə 2019-cu ildə həm Bakıda, həm də Türkiyədə 10-dan çox birgə hərbi təlim keçirildi.

İki dost ölkənin hərbçilərinin birgə təlimləri, eyni zamanda, ordumuzun NATO standartlarına tam cavab verdiyinin sübutu idi. Dünyanın ən güclü hərbi-siyasi birliyi olan NATO-nun ən güclü ordularından sayılan Türkiye ordusu ilə birgə təlimlər, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin həm həm peşəkarlıq baxımından möv-

cud vəziyyətini, həm də dünya orduları sırasında ən qabaqcıl yerlərdə qərarlaşdırığının parlaq nümayishi idi.

Bütün bunlar, Azərbaycan və Türkiyənin siyasi-hərbi rəhbərliyinin qarşılıqlı intensiv səfərləri Ermənistanda qorxu və vahimə yaratmaqla yanaşı, onun həvadalarına da siyasi baxımdan mesaj idi. Təcavüzkar ölkə və onun noxtasını əllərində saxlayan dairələr, Ermənistən vasitəsi ilə Cənubi Qafqazda öz çirkin niyyətlərini həyata keçirmək istəyən qüvvələr bir daha gördülər ki, Türkiye hər zaman olduğu kimi, Azərbaycanın yanındadır və onun maraqlarını sonadək müdafiə edəcək.

Hazırda Türkiye Silahlı Qüvvələri ilə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi arasında uzun tarixə malik olan əməkdaşlıq ən yüksək səviyyədədir. 2021-ci il fevralın 1-dən 12-dək Qars vilayətində Türkiye və Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin “Qış-2021” birgə hərbi təlimlərinin keçirilməsi də bunun əyani sübutudur. Birgə təlimlərin keçirildiyi Qarsda Türkiye Ordusunun qalib Azərbaycan əsgərini böyük se-

vinc hissi ilə qarşılması hamımızın köksünü qabardı: “Qarabağda Ermənistən orduşuna qarşı böyük bir qəlebə qazanan qardaşlarımıza böyük qürurla “xoş gəldiniz” deyirik. “Bir millət, iki dövlət” anlayışımızla “bir ürək, bir biliq, bir yumruq” kimi fəaliyyətlərimizə davam edəcəyik”.

Prezident İlham Əliyev fevralın 26-da yerli və xarici media nümayənləri üçün keçirdiyi mətbuat konfransında qardaş ölkənin “Yeni Şəfəq” qəzetinin müxbirinin sualını cavablandırarken bildirib ki, Türkiye və Azərbaycan iki qardaş ölkə, dünya miqyasında bir-birinə ən yaxın olan ölkələrdir. 44 günlük Vətən müharibəsində qardaş ölkə bir daha bəyan etdi ki, Azərbaycan yalnız deyil, Türkiye Azərbaycanın yanındadır: “Bu, bir çoxları üçün mesaj oldu ki, kənarda durun, müdaxile etməyin, Azərbaycana mane olmayı. Türkiyənin müdafiə naziri hörməti Hulusi Akar, xarici işlər naziri hörməti Mövlud Çavuşoğlu, digər yüksək vəzifəli rəsmilər birmənəli olaraq Azərbaycana dəstek verdilər. Bu, bizə çox böyük siyasi və mənəvi dəstək oludu. Eyni zamanda, bütün dünyaya bir signal oldu ki, kənarda durun, müdaxile etməyin”.

44 günlük Vətən müharibəsinin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyev, həmçinin bildirib ki, Türkiye və Azərbaycan arasında bundan sonra da müxtəlif sahələrde, o cümlədən herbi sahəde əməkdaşlıq davam etdiriləcək. Dövlətimizin başçısı Rusiya, Azərbaycan və Ermənistən arasında imzalanmış Bəyanət əsasən Rusiya-Türkiyə Birgə Monitorinq Mərkəzinin yaradılması ilə Türk Silahlı Qüvvələrinin Qarabağ bölgəsinə, Azərbaycan torpağına gəlməsini təxmini hadisə adlandırib: “Bu, bizi çox məmənun edir. Mən müharibə dövründə deməsidim və bu, hər kəsə bəlliidir ki, Türkiye Ordu-su dünyaya miqyasında ən güclü ordular sırasındadır, NATO-da güc baxımından ikinci ordudur. Biz də Azərbaycanda Türk Ordusunun kiçik modelini yaratmaq əzmindəyik. Artıq bu sahədə əməli-praktiki işlərə start verilib. Türkiye ilə Azərbaycan arasında çox geniş qanunvericilik bazası var. Bir çox sənədlər, müqavilələr imzalanıb. Onların arasında elə sənədlər var ki, orada qarşılıqlı hərbi yardım məsələləri də təsbit edilib”.

Zahid Rza

XİN: "Bu terrorçu-diversant qrupu heç bir vəchlə hərbi əsir hesab edilə bilməz"

Ermənistan tərəfinin ve onun havadarlarının tamamilə əsəssiz iddiaları Xarici İşler Nazirliyi tərəfindən cavablandırılıb və bir daha qeyd etmek istərdik ki, Azərbaycan Respublikası 10 noyabr 2020-ci il tarixli bəyanatın öhdəliklərinə sadıq qalır və bu öhdəliklərin tam şəkildə yerine yetirilməsi istiqamətində müvafiq addımları atır. Bu məsələ ilə bağlı en ali səviyyədə dəfələrlə münasibet bildirilmişdir. Qeyd etmək istərdik ki, herbi esirlerin mübadiləsi məsəlesində Azərbaycan tərəfi xüsusi həssaslıq göstərərək Vətən mühəribəsi zamanı əsir düşmüş 43-ü hərbçi və 28-i mülki şəxs olmaqla, ümumilikde 71 erməni vətəndaşını 10 noyabr tarixli üçtərəflı bəyannamənin 8-ci bəndinin şərtlərinə uyğun şəkildə qarşı tərəfə qaytarmışdır. Bunu Xarici İşler Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva müsahibəsində deyib.

Leyla Abdullayeva deyib ki, Ermənistan tərəfinin sünü şəkildə qaldırıldığı "62 nəfər" məsələsinə gəldikdə isə, məlum olduğu kimi, üçtərəflı bəyanatın imzalanmasında sonra Ermənistan tərəfindən Azərbaycan əraziyinə gəndərilən və Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən həyata keçirilmiş anti-terror əməliyyatı nəticəsində ələ keçiril-

LEYLA ABDULLAYEVA
Xarici İşler Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi

mış bu terrorçu-diversant qrupu heç bir vəchle hərbi əsir hesab edilə bilməz. Belə ki, tutulmuş həmin qrup tərəfindən töredilmiş terror aktları nəticəsində Azərbaycanın 4 hərbi qulluqçusu şəhid olmuş, 1 mülki şəxs isə ağır yaralanmışdır. Hazırda sözügedən məsələ Azərbaycan Respublikasının müvafiq qurumları tərəfindən araşdırılır. Bildiyiniz kimi, məsələ ilə bağlı xarici işler naziri Ceyhun Bayramov tərəfindən BMT Baş katibi Antonio Guterreşə ünvanlanan və BMT Baş Assambleyası və Tehlükəsizlik Şurasının sənədi kimi yayılan məktubda bu xüssədə təfərrüatlı məlumat təqdim edilmişdir.

Əlavə olaraq bildirmək istərdik ki, Azərbaycan tərəfi bəyannamənin şərtlərinə sadıq qalaraq işğaldan azad edilmiş əraziyərə erməni hərbi qulluqçularının meyitlərinin tapılması və toplanması istiqamətində lazımi şərait varadır, Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi (BQXK) və Rusiya sülhmərəmliləri ilə birgə

Ermənistan tərəfinə köməklik göstərir. Bu günədək Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində təpilən 1274 cəsəd qarşı tərefə təhvil verilmişdir.

Bütün bu məsələlərin fonunda hərbi əsirlerin mübadiləsi məsəlesinin qabardılması, lakin beynəlxalq humanitar hüquqda adət normalarını pozaraq Ermənistanın işğaldan azad olunmuş ərazilərimizde yerləşdiridi minnala dair xəritəni təqdim etməkdən imtina etmesinin isə beynəlxalq seviyyədə müzakə olunması, məsələ ilə bağlı ikili standartların mövcudluğundan xəber verir. Hərbi əməliyyatların bitməsindən bu günədək işğaldan azad olunmuş ərazilərdə 12-si mülki şəxs və 6-sı hərbi qulluqçu olmaqla, ümumiyyətə 18 nəfər minaya düşərək olmuş, eyni zamanda 62 hərbi qulluqçumuz və 9 mülki şəxs müxtəlif dərəcəli bədən xəsarəti almışdır.

Qeyd olunan faktlar Azərbaycan tərəfinin 10 noyabr tarixli bəyannamedən irəli gələn öhdəliklərə sadıq qaldığının və bölgədə sülhün təmin edilməsində, Ermənistanın isə əksinə, bəyannamə öhdəliklərini pozaraq hər vəchle bölgədə gərginliyin artırılmasında maraqlı olduğunu açıq şəkildə göstərir.

Rusyanın turizm agentliyi: Azərbaycanda turistə lazımlı olan hər şey var

Rusyanın "100 doroq" turizm agentliyi müştərilərini Azərbaycanla tanış edib. Turizm agentliyi Altyay diyarının inzibati mərkəzi olan Barnaul şəhərində yerləşir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, agentliyin saytında tanışlıq məqsədilə təqdim olunan materialda son illərdə Barnaul sakınlarının turizmin feal inkişaf etdiyi qonşu MDB dövlətlərinə getdikcə daha çox diqqət ayırdıqları qeyd edilir. Azərbaycan da istisna deyil. Burada turiste lazımlı olan hər şey var: dəniz və çimərliklər, dağlar və xizək kurortları, mülalicəvi sular və palçıqlar, görməli yerlər, yaxşı mehmanxanalar və dil

STO DORIG
Travel Agency

baryerinin olmaması. Azərbaycanın paytaxtı Bakı bir qədər Parisə oxşayır. Fransada olduğu kimi tikilmiş yaşayış evləri, bulvarlar və parklar... Əbəs yera XIX əsrə bu gözəl şəhər Şərqi Parisi adlandırmışdır.

Turizm agentliyi ölkəmizin görməli yerləri, o cümlə-

dən Atəşgah məbədi, içərişəhər, dünyada yeganə olan Miniatür Kitab Muzeyi, Xalça Muzeyi, Heydər Əliyev Mərkəzi haqqında oxuculara məlumat verir. Bildirilir ki, Bakıda "Eurovision" və birinci Avropa Oyunları, Formula-1 kimi tədbirlər uğurla keçirilib.

Eldar İbrahimov: "Prezident keçirdiyi mətbuat konfransında çox mühüm məsələlərə toxundu"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev fevralın

26-da yerli və xarici jurnalistlər üçün keçirdiyi mətbuat konfransında çox mühüm məsələlərə toxundu. Dövlətimizin başçısının hər fikrini maraqla dinləyən geniş bir auditorianın olduğunu və onun çox önemli mesajlar verdiyini göstərdi. Bütün dünyada Prezident İlham Əliyevin ne qədər uzaqgörən, müdrik siyasi xadim olduğunu bir daha gördü.

Millet vəkilinin sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyevin 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı 30-dan artıq xarici KİV-ə verdiyi hər bir müsahibə Azərbaycanın informasiya müharibəsində qələbəsinin təminatı idi. Həmin müsahibələrdə dövlətimizin başçısı erməni soyqırımının 29-cu ildönümü günündə təşkil edilməsi xüsusi qeyd edilməlidir. Prezident erməni faşistlərinin töredikləri Xocalı soyqırımının dəhşətli nəticələrini dünya ictimaiyyətinə bir dəha xatırlatdı və bu faciənin heç vaxt yaddan çıxarılmayacağını bəyan etdi". SİANIN verdiyi məlumatə görə, bu fikirləri Milli Məclisin İntizam komissiyasının sədri, YAP idarə Heyətinin üzvü Eldar İbrahimov deyib.

Eldar İbrahimov qeyd edib ki, mətbuat konfransında dönyanın 35-dən artıq media organının 50-yə yaxın suallını cavablandırıb. Ünvanlanan bütün sualları təmkinlə dinləyən və tatarlı faktlara cavablandırıb. Dövlətimizin başçısı yüksək natiqlik bacarığını, peşəkar siyasi xadim olduğunu nümayiş etdirdi.

YAP idarə Heyətinin üzvü bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin hər zaman ilk-lər imza atan dövlət başçısı kimi tanınması hamiya məlumdur. Bu mətbuat konfransı da belə oldu, Azərbaycan Prezidenti daha bir ilə imza atdı. Bu, Prezidentin

da onunla əlaqədardır ki, Azərbaycan artıq regionda yeni reallıq yaradıb. Dövlətimizin başçısı dünya mediasının diqqətini bu reallığa yönəldti. Artıq dünya ictimaiyyəti yaxşı bilir ki, müdrifliyəli Ali Baş Komandan İlham Əliyevin möhkəm iradəsi, qətiyyəti, müdrifliyi sayəsində Azərbaycan məhz öz gücű, iradəsi hesabına erməni işğalına son qoyub, torpaqlarını qaytarıb, öz ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Mətbuat konfransı zamanı dövlətimizin başçısı Ermenistandakı revanşist qüvvələrə bir daha xəbərdarlıq etdi. Əlbəttə, razılaşmaların pozulması Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin dediyi kimi, Ermənistan üçün intihar olardı. Yeri gəlmışkən, bu günlərdə Rusiya Federasiya Şurasının sədri Valentina Matviyenko da qeyd edib ki, rəsmi Moskva Yerevan hadisələrindən asılı olmayaq, Ermənistanın Dağılıq Qarabağla bağlı üçtərəflı Bəyanatın əməl etməsinə ümidi edir. O, 10 noyabr Bəyanatına zidd olacaq her hansı bir hərəkətin böyük bir faciəyə səbəb ola biləcəyini söyləyib", - deyən E.İbrahimovun fikrincə, mətbuat konfransı Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması, regionda yaranmış yeni reallıqlara və bölgənin geleceyi ilə bağlı məqamlara aydınlıq getirilməsi baxımdan böyük önem kəsb edir.

Dövlətimizin başçısının tutarlı və dəqiq cavabları ilə xarici media orqanlarının diqqətini yenidən Ermənistanın Azərbaycana qarşı soyqırımı siyasetinə yönəltdi

XX əsrin ən dehşətli facielerindən biri olan Xocalı qətləməni Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının acı nəticəsi kimi ermənilər tərəfindən keçmiş sovet ordusunun 366-ci motoatıcı alayının bilavasite iştirakı və dəstəyi ilə töredilib. Faşist ideologiyasına xidmet edən Ermənistan və onun oyuncuq rejimi "qalib" ədəsi ilə gəzir, Xocalıda töredikləri vəhşiliklərlə fəxr edildilər. Bəs biz ötən uzun illər ərzində bu müsibətə nece dözdük, nece səbir etdik? Biz həqiqin nazilsə də, üzülməyəcəyinə, müstəqil dövlətəmizə, dövlətimizin yürüdüyü siyasetə, xalq-İqtidár birliyinə inanırdıq.

XX əsrin ən dehşətli facielerindən biri olan Xocalı qətləməni Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının acı nəticəsi kimi ermənilər tərəfindən keçmiş sovet ordusunun 366-ci motoatıcı alayının bilavasite iştirakı və dəstəyi ilə töredilib. Faşist ideologiyasına xidmet edən Ermənistan və onun oyuncuq rejimi "qalib" ədəsi ilə gəzir, Xocalıda töredikləri vəhşiliklərlə fəxr edildilər. Bəs biz ötən uzun illər ərzində bu müsibətə nece dözdük, nece səbir etdik? Biz həqiqin nazilsə də, üzülməyəcəyinə, müstəqil dövlətəmizə, dövlətimizin yürüdüyü siyasetə, xalq-İqtidár birliyinə inanırdıq.

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev fevralın 26-da yenidən yerli və dünya ictimaiyyətinin diqqətini onları maraqlandıran məsələlərə yönəltdi. Dövlətimizin başçısı 4 saatdan çox davam edən mətbuat konfransında suallara 4 dildə cavab vermekle rekordu atdı. Dövlətimizin başçısı səsləndirilən bütün suallara tatarlı, dəqiq və faktlarla cavab verərək, aparıcı xarici media orqanlarının diqqətini növbəti dəfə Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı soyqırımı siyasetinə yönəldi.

Biz Xocalı soyqırımı da daxil olmaqla, Qarabağ, ümumilikdə, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyada çatdırılması baxımından çox əziziyətlər çəkmış. Gəlin görək, 29 il əvvəl Azərbaycan mətbuatı Xocalıda baş verənlər haqqında nə yazırı? Bununla müqayisədə, 2021-ci il fevralın 26-da Azərbaycan Prezidenti Xocalı həqiqətlərini dünyaya hansı səviyyədə çatdırıldı. Prezidentin "Biz nəyi, nece, ne zaman edəcəyimizi çox yaxşı bilirik" ifadəsini xatırlama-mıq məmkün deyil. Dövlətimizin məqsədyönlü xarici siyaseti, eləcə də Heydər Əliyev Fonduñun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası sayəsində dünyadan dörd bir yanında Xocalı soyqırımı tanınır. Dövlətimizin bu istiqamətdə siyaseti davam etdirilir", - deyə deputat qeyd edib.

Qənirə Paşayeva bildirib ki, Azərbaycan xalqı Xocalı soyqırımı heç vaxt unutmayacaq və unutdurmayacaq. Bu il Xocalı faciəsinin ildönümünün nisbətən fərqli ab-havada anılmasına qururvericidir. Əminlik ki, məcburi köçkünlər tezliklə öz yurd-yuvalarına qayıdadək və doğma Qarabağda həyat yenidən öz axarına düşəcək.

SOROS FONDU: Azərbaycana

türkçülük, ya da antiazərbaycanlılıq istiqamətində fəaliyyət göstərən bu kimi qurum və təşkilatların bilavasitə ABŞ-in demokratlar qanadına bağlı olmaları barədə də ötən iki yazımda qeydlərimizi aparmışdıq. Lakin apardığımız araşdırımlar dərinləşdikcə üzə çıxan növbəti faktlar özündə digər sensasiyallı məqamları doğurur. Hətta zamanında Azərbaycanda fəaliyyət

Patrick Norrell
CNFA

Patrick Norrell currently serves as CNFA's Vice President for Program Development and as CNFA's Input Supply Practice Lead. Previously he was CNFA's Country Director for Georgia where he built and managed programs including the USAID Farmer To Farmer (F2F) and Access to Mechanization (AMP) Programs. Prior to joining CNFA, Mr. Norrell began his career with East West Management Institute of the Soros Foundation, working on collective farm privatization and debt restructuring in Moldova, after completing his Peace Corps service in that country.

Samantha Power @SamanthaJPower · 2h

I am very sorry that, during our time in office, we in the Obama administration did not recognize the #Armenian Genocide

440

535

1.1K

Samantha Power @SamanthaJPower · 3h

Almost every Armenian-American family was touched in some way by the genocide. Ongoing Turkish denial makes the genocide an open wound

44

171

376

Samantha Power @SamanthaJPower · 3h

Thinking of Armenians everywhere on Armenian Genocide Remembrance Day. 102 yrs ago, Ottoman authorities began a slaughter that wd kill 1.5 m

Əvvəli ötən sayımızda

Soros Fondunun ve bu fondun, eləcə də fondun tərkib hissəsində yer alan "Açıq Cəmiyyət İnstitutunun", habelə ona bağlı bir sira qurum və təşkilatların Azərbaycana yenidən can atması faktlarının olması kimseyə sərr deyil. Ümumiyyətə, sərf ermənipərəstlik maraqların kontekstində çıxış edən - anti-

göstərmmiş sorosçu fondlarına bağlı şəxslərin, əslində, kimlərin sıfarişlərini həyata keçirdikləri də bizi düşündürməyə vadar edir. Beləliklə...
Korotçenko: "ABŞ hökuməti maliyyə təşkilatlarını "yumşaq " qüvvə kimi istifadə edirlər."

Beləliklə, araşdırımızın növbəti hissəsinə Azərbaycanın sadıq və etibarlı dostu, Rusiyadan tanınmış politoloqu, "Milli müdafiə" jurnalının baş redaktoru Igor Korotçenkonun ABŞ yardım institutları haqqında dedikleri fikirləri ilə başlamış istoridik: "ABŞ hökuməti maliyyə təşkilatlarını "yumşaq " qüvvə kimi istifadə edirlər..." Belə qurum-

di qaydada qondarma "erməni genosidi" məsələlərini dəstəkləyib. Bu məqamları ehtiva edən faktları isə aşağıdakı linkde oxuya bilərsiniz:

<https://www.nytimes.com/2019/10/29/opinion/turkey-armenian-genocide-congress.html>

Lakin o, bununla da kifayatlaşmayıb və sosial şəbəkələrdə də erməni lobbisinin xidmətində dayanıb və fakt olaraq onun twitterdəki paylaşımılarını da diqqətinizə çatdırır, eyni zamanda, 17 aprel 2006-ci ildə efirə çıxan "erməni soyqırımı" sənədli filmindəki çıxışını da təqdim edirik. Qərəzlə və açıq şəkildə milli, irqi baxışları ortaya çıxaran filmin 41-42-ci və 44-45-ci, 53-cü dəqiqələrində çıxış edən Pouer türkəli almanın faşistlərinə bənzədir və digər sərsəm fikirlərini səsləndirir.

https://www.imdb.com/title/tt0472044/reviews/introduction?ref_=ttfc_ql_2

Və nəhayət, bütün fəaliyyəti dövründə Samanta Pouer mütəma-

“QAYIDIS” planının gizlinleri

Bələliklə, haqqında bəhs etdiyimiz bu şəxsin USAID-də rəhbərlik edəcəyi dövrə (bu hal daha çox ehtimal olunmaqdadır - R.R.) bu qurumun ölkəmizdəki fealiyyətdən hansı müsbət məqamları gözləmək olar? Çox yəqin ki, bu xanım iddia etdiyi vəzifəyə təyin olunarsa, USAID-in ümumiyyətlə, ölkəmizdə qalib-qalmaması məsələsinə yenidən baxılmalı olacağını düşünmək mümkündür.

Yenə da Blinken!

Bunların heç biri tesadüfi deyil, birbaşa məqsədi planlardır

Eyni zamanda, əvvəlki yazılarında qeyd etmişdik ki, ŞQİİ ilk dəfə Azərbaycanda fealiyyətini 2004-2006-ci illərdə “Beynəlxalq Xilasetmə Komitəsi” adlı təşkilatla birgə həyata keçirmişdi və maraqlı da budur ki, həmin dövrə “Beynəlxalq Xilasetmə Komitəsinin” Azərbaycandakı layihəsinə

Azərbaycana göndərilən cənab Ronald Glass Moskvadakı uğursuzluqların acığını Azərbaycanda çıxmışdır və özünü çox kobud, hətta qaba terzde aparmağa başlayır. Misal üçün, dövlət qurumlarına təzyiqlər etməyə başlayır, heç bir salahiyəti olmadan tələbələr irəli sürür, üstəlik təhdidlər də bildirirdi. Maraqlıdır ki, o bir səra istiqamətlərdə hətta nailiyyətlər də əldə etməyi bacarıır (bu haqda növbəti ya-zılarımızda qeyd edəcəyik-R.R.). Amma onun bu kimi kobud davra-

faktalar gözləyir...

Bələliklə, Delina Fico həm də LGTB hərəkatının fəal dəstəkleyicisidir və buna görə onun bu sahədəki fealiyyətinə dair bir çox kollajların qəhrəmanına çevrilib.

Maraqlıdır ki, Delinanın bacısı da korrupsiyyada ittilham olunub. Belə ki, Albaniya matbuati məhz onun bacısı xanım Albana Ficonu 1 milyon avro (l) məbləğində layihəni qanunsuz yolla əldə etməsində ittilham etmişdi. Necə deyərlər, bu ailədə qanunsuzluqlar və korrupsiya,

həmçinin qeyri-ənənəvi yaşayış tərzini bir növ, adət-ənənəyə çevirilib.

Rövşən RƏSULOV

P.S. Növbəti məqalədə Delina Fico-nun ölkəmizdəki siyasi proseslərə müdaxilə cəhdləri, onun səfərəri, görüşləri və digər qanunsuz əməlləri haqqında məlumat veriləcəkdir, habelə ŞQİİ ilə Azərbaycan hökuməti arasında münasibətlərin bir səra məqamlarına aydınlaşdırılacaqdır.

(Ardı var)

İndi isə qayıdaq cənab Blinken. Bələliklə, əvvəlki məqalələrdə bu şəxs haqqında bir neçə maraqlı faktları bələsdik. Fəqət, araşdırmaçıları davam etdirərkən eləvə və növbəti məlumatlar da üzə çıxdı. Məsələn, sual yaranır: görəsən, “Şərqi-Qərbi İdareetmə İstítutu” (ŞQİİ) Azərbaycanda en iri layihəni “qazananda” cənab Blinken harada idi? Bəli, 2009-2013-cü illər ərzində cənab Blinken o vaxt vitse prezident olan Co Baydenin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri vəzifəsində çalışır və hətta terrorçu Üsəma bin Ladenin məhv prosesini izləmə kadrlarında da görür. Aşağıda təqdim etdiyimiz şəkildə qapının arxasından boyلانan gök köynəklə şəxs məhz cənab Blinkendir.

Və əvvəlki yazılarımızda da qeyd etdiyimiz dövlətlərəsəri sazişə əsasən USAID tərəfindən ölkəmizdə ümumiyyətdə 4 layihə icra olunmalı idi. Digər layihələrdən biri CNFA adlı təşkilat “qazanır”. Və həmin dövrlərdə CNFA təşkilatının vitse prezidenti olmuş şəxsin tərcüməyi-halına baxanda bunları görürük:

Yəni cənab Norel də öz fealiyyətini, məhz Sorosa məxsus ŞQİİ institutunda başlayıbmış. Bu da təsadüfdürmü..?

Devid Blood adlı şəxs rəhbərlik edib və ŞQİİ-nu ölkəmizə o getirib. Daha bir ilginc fakt budur ki, məhz bu şəxs - Devid Blood da 2011-ci ildə fealiyyətə başlayan və ölkəmizdə CNFA tərəfindən icra olunan layihələrə hazırlı dövredə qədər rəhbərlik edir.

Söz yox ki, bunların heç biri təsadüfi deyil, birbaşa məqsədi planlardır. Yeni qeyd edilənlərin hər birini təhlil edərkən, Sorosun şəbəkələnmə cəhdləri aydın şəkildə görünmeye başlayır.

Yeri gəlmışkən, xatırlada bilerik ki, Devid Blood məqrəsi qanunvericiliyini pozduğuna görə bir dəfə ölkədən deportasiya edilmişdi və onun 5 il müddətində Azərbaycana geri qayıtması yasaqlanmışdı. Lakin sonradan ABŞ-in Azərbaycandakı o zamankı səfiri cənab Robert Sekutanın şəxsi səyi nəticəsində və əslində, naməlum şəraitdə Devid Blood yenidən ölkəyə qayıda bilmək imkanını bərpə edə bilməşdi.

Qeyd edək ki, ŞQİİ və CNFA Azərbaycana gələndə USAID layihələrini icra edən təşkilatlara Ronald Glass rəhbərlik edirdi. Belə ki, USAID-in Rusiyadakı fealiyyəti rəsmi olaraq 2012-ci ilin sentyabrında yasaqlanmışdı. Məhz Rusiyada USAID-in ofisinin bağlanması ərəfəsində oradan çıxarılan və

nışları, həddini aşması faktları hətta ABŞ səfirliliyini qıcıqlandırır və o bir ildən sonra Azərbaycandan çıxarırlar.

Sorosçular şəbəkəsinə Delina Fico tamamlayırlar

İndi isə qayıdaq ötən yazımızdakı Delina Ficoya. Biz onun haqqında növbəti maraqlı faktları elə etmişik. Belə ki, bu xanım Albaniya vətəndaşıdır və alban pasportu ilə hərəkət edir. O, Çinə anadan olub və ABŞ-da təhsil alıb və müəyyən dairələrin himayəsinə daxil olub. Amma onun bilavasitə Sorosla eməkdaşlıq etməyinə baxmayaraq hələ də məqsədyönlü şəkildə ABŞ vətəndaşlığını alırmı ki, üçüncü ölkə vətəndaşı olaraq daha çox etimad qazana bilsin. Yeri gəlmışkən, ŞQİİ qeydiyyatdan keçmədiyi üçün onun ölkəmizə turist vizası ilə geldiyi məlum olub və bu səfərin özü də söz yox ki, bilavasitə qanun pozuntusudur!

Bundan əlavə, hələ 2006-ci ildə Serbiyanın “Fokus” qəzeti bu xanımın aşağıda təqdim etdiyimiz lüt şəkillərini paylaşaraq, onun bu şəkillərdən şəntaj məqsədləri üçün istifadə etdiyini ehtimal edib. Lakin bu məsələnin təfsilatları barədə növbəti sayımızda qeyd edəcəyik. Hər halda qarşıda sizləri sensasiya doğuracaq daha heyətedici

Düsen Kaseinov: Dahi Nizami Gəncəvi haqqında bəhs etmək şərəflə və qürurvericidir

Dünya şöhrəti azərbaycanlı şair Nizami Gəncəvi hamimizin sevimliyi və iftiخارıdır. Nizami Gəncəvidən bəhs etmək şərəflə və qürurvericidir. Büyük şairin yaradıcılığı ibrətəmiz və düşündürəcü olduğu üçün hər zaman böyük oxucu kütləsi qazanıb, sevilib və rəğbat qazanıb. Nizaminin yaradıcılığı təkcə Azərbaycan üçün deyil, dünya bədii ədəbiyyatı üçün tükənməz xəzinədir.

Bu fikirləri AZERTAC-a müsahibəsində Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatının (TÜRKSOY) baş katibi Düsen Kaseinov bildirib. Prezident İlham Əliyevin 2021-ci ilin Azərbaycan Respublikasında “Nizami Gəncəvi III” elan ediləsi haqqında Sərəncam qarşıya böyük və məsuliyyətli vəzifələr qoyduğunu diqqətə çəkən Baş katib Düsen Kaseinov deyib: “1941-ci il oktyabrın 19-da Leningradın (Sankt-Peterburg) elm və mədəniyyət ictimaliyəti Nizami Gəncəvi dühasının işığında bir araya gələrək böyük şairin anadan olmasının 800 illiyini təntənə ilə qeyd ediblər. Müharibənin qızığın bir vaxtında, blokada və zorakı mühitə baxmayaraq belə bir mərasimin keçirilməsi böyük Nizamiyə verilən yüksək dəyerin ən mühüm göstəricidir.”

Sarkisyan və Qasparyan nədən danışıblar?

Ermənistan Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahının rəisi Onik Qasparyan 2020-ci ilin dekabrında ölkənin üçüncü prezidenti Serj Sarkisyanla səhərbədliyə dəvət etdi. SIA Ermənistana məxsus armenianreport.com saytında yayımlanan məlumatə istinadən xəbər verir ki, “Hraparak” qəzeti mövzunu inkişaf etdirərək bu barədə yazır.

“Dünen Ermenistanın Vatikandakı keşmiş səfiri Mikael Minasyan məlumat verib ki, “bir neçə ay əvvəl Milli Tehlükəsizlik Xidməti Onik Qasparyanı dinləyib və Baş Qərargah rəisi ilə Serj Sarkisyan arasında telefon danışığını yazib və bu səs yazısı tezliklə yayımlanacaq”, deyə qəzetin yazısında qeyd olunur.

Məlum olub ki, bu səhərbəd dekabrda Ermənistana baş naziri Nikol Paşinyanın Sünik bölgəsinə gedisi zamanı baş verib. Ermənistana üçüncü prezidenti Serj Sarkisyanla isə Onik Qasparyanın Paşinyan bölgəyə getməzdən əvvəl, 19 dekabrda Sünikdə olduğu və bələliklə, baş nazırın 21 dekabr tarixindəki səfərinə heç bir şeyin mane olmaması barədə məlumat verilib.

Bir gün əvvəldən bölgə sakinlərinin Paşinyanı Sünikə buraxmaya çağları artıq məlum idi və bu səbəbdən məsələni yalnız təhlükəsizlik qüvvələri həll edə bilərdi. Baş Qərargah rəhbərinin bu qədər aşağı misiyaşını öz üzərinə götürməsi xəbəri Serj Sarkisyanı təccübənləndirmişdi. Serj Sarkisyanın təccübə barədə danışanda Qasparyan o qədər hidətlənmişdi ki, o birbaşa əlaçə vasitəsi ilə Serj Sarkisyanı zəng vurub və hirsə, “səfərlə əlaçəm yoxdur, bununla necə maşğul ola bilərəm?” demişdi.

Qasparyan o qədər qəzəblənmişdi ki, hətta Paşinyanı əleyhinə də danışmışdı və onun qulluqçusu olmadığını demişdi. Əlbəttə, bu səhərbəd Milli Tehlükəsizlik Xidməti tərəfindən də qeydə alınıb”, deyə qəzet yazır.

İnam Hacıyev

Azərbaycanda insana diqqət və qayğı ali məqsəddir

Ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının təminatı istiqamətində əhəmiyyətli uğurlara imza atılıb

Demokratik cəmiyyət quruculuğu yolu ilə inkişaf edən Azərbaycan Respublikasında insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsinə böyük əhəmiyyət verilir. Birmənalı şəkildə qeyd etmək olar ki, insan hüquqlarının təmin olunması sahəsində düşünülmüş, məqsədyönlü dövlət siyaseti həyata keçirilir. Həyata keçirilən siyasetin başlıca istiqamətlərindən birini insan hüquq və azadlıqları sisteminin yaradılması, onların konstitusiyada təsbit edilməsi təşkil edir.

Bu baxımdan da, bu gün Azərbaycan intellekt baxımdan dünyasın ən inkişaf etmiş, demokratik dövlətlərdən biri kimi tanınır və qəbul edilir. 1991-ci il oktyabr ayının 18-də Azərbaycan parlamenti tərəfindən qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı"nda "İnsan Hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamə"yə və hamiliqliq qəbul edilmiş başqa beynəlxalq hüquq sənədlərinə qoşulduğunu bəyan etmiş, onlarda nəzərdə tutulan bütün hüquq və azadlıqlara vətəndaşların cinsindən, irqindən və milli mensubiyətindən, dini etiqadindən, sosial mənşəyindən, siyasi əqidəsindən və başqa hallardan asılı olmayaraq əməl edilməsinə, bu hüquq və azadlıqların maneesini, həyata keçirilməsinin təmin olunmasını öz öhdəsinə götürmüştür.

Yeni inkişaf mərhələsində

Tam qətiyyətlə qeyd etmək olar ki, Azərbaycanımızın inkişafının təməl daşı 1993-cü ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyətə gəlmişindən sonra qoyulub. Məhz Dahi Öndərimiz Heydər Əliyevin yenidən hakimiyətə gəlmişindən sonra bütün sahələrdə olduğu kimi insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması ən ümde məsələlərdən olmuşdur. Aparılan düzgün, məqsədyönlü siyaset nəticəsində demokratik cəmiyyət quruculuğuna nail olunmaqla insan hüquqları en yüksək seviyyədə təmin olunmuşdur. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə hazırlanmış 1995-ci ilin 12 noyabrında ümumxalq səsvermesi ilə qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası ölkənin gələcək inkişaf prioritətlərini müəyyənleşdirmək kimi yanaşı, insan hüquq və azadlıqlarının təminatını dövlətin ali məqsədi kimi ön plana çıxmışdır. Dahi Önder Heydər Əliyev Konstitusiya layihəsinin hazırlanması zamanı demişdir: "Biz ele bir layihə hazırlamalı və nəhayət, ele

bir konstitusiya qəbul etmeliyik ki, o müstəqil Azərbaycan Respublikasında demokratik principle, əsasında uzun müddət sabit yaşamasını təmin edən əsas qanun, tarixi sənəd olsun. Hakimiyət bölgüsü - ali icra, qanunvericilik, məhkəmə hakimiyəti - bunlar hamısı xalqın iradəsinə söykənməli, seçkilər yolu ilə təmin olunmalıdır".

Konstitusiyada əksini tapmış bu strateji məqsəd, ilk növbədə, hüquqi islahatları və insan haqlarının qorunması principinin real həyatda tətbiqini zəruri etmişdir. Konstitusiyanın III fəsl, bütövlükdə, yəni 48 maddə insan hüquq və azadlıqlarına həsr olunmuşdur. Əsas Qanunun 71-ci maddəsində insan və vətəndaş hüquqlarına və azadlıqlarına təminat verilir, bu hüquqları və azadlıqları qorumaq qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyəti orqanlarının qarşısında mühüm vəziət kimi qoyulur. İnsan şəxsiyyətinə və ləyaqətinə hörmət, dövlət hakimiyət orqanlarının demokratik qaydada formallaşması vasitəsilə xalqın hakimiyət funksiyasının həyata keçirilməsində iştirakı, insan hüquqlarının səmərəli müdafiəsi mexanizmlərinin mövcudluğunu, ümumbəşəri dəyərlərə sadıqlıq, milli qanunvericiliyin beynəlxalq hüquqa uyğunlaşdırılması və bu kimi digər məsələlər əsas Qanunuzun mahiyyətini təşkil edir. Milli və ümumbəşəriliyin vəhdətini özündə əks etdirən Azərbaycan Konstitusiyası dünyanın bütün demokratik ölkələrinin təcrübəsinə əsaslanmaqla yanaşı, həm də milli xüsusiyyətləri də nəzərə almışdır. Konstitusiyamızın üçdə birini təşkil edən "Əsas insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqları" fəslində əksini tapdı. Sonradan bu sahədə aracidil iş davam etdirilərək, Konstitusiyanın özü daha da təkmilləşdirildi.

Hüquqi dövlət quruculuğu işində mühüm uğurlar əldə edilib

Dahi Öndərimiz Heydər Əliyevin əsasını qoymuş siyaseti uğurla davam etdirən ölkə Prezidenti İlham Əliyevin yürütdüyü iqtisadi, siyasi və hüquqi islahatların əsasında da, məhz insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təminini məsələsi dayanır. Dövlət başçısının 28 dekabr 2006-cı il tarixli sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi üzrə Milli Fealiyyət Planı" təsdiq edilmişdir. Bu sənəd insan hüquqlarının təmin edilməsi prosesinin keyfiyyətə yeni müstəviye keçməsinə, universal və regional seviyyədə yeni əməkdaşlıq strategiyasının qurulmasına, dövlətlə vətəndaş cəmiyyəti arasında tərefdaşlıq münasibətlərinin yaradılmasına xidmet etmişdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi möhtəşəm islahatlar nəticəsində demokratik vətəndaş cəmiyyəti, hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu konstitusiyası, bazar münasibətlərinə əsaslanan güclü iqtisadiyyat, balanslaşdırılmış xariçi siyaset və digər sahələrdə mütəreqi uğurlar əldə olılmışdır.

Milli Məclisin komite sədri Əli Hüseynli qeyd edir ki, "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dövlət idarəetməsinin cəmiyyət üzvlərinin maraqları çərçivəsində həyata keçirilməsinin təmin olunması istiqamətində principial addımların atılması xüsuslu nəzaretdə saxlayır. Azərbaycanda həyata keçirilən inzibati islahatların başlıca hədəfi idarəetmənin cəmiyyətin gözləntilərinə cavab verməsini təmin etməkdən ibarətdir". Ötən illər ərzində Azərbaycan Respublikası insan hüquqları sahəsində fealiyyət göstərən nüfuzlu beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığı inkişaf etdirmiş, insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində 50-dən çox beynəlxalq sənədə tərefdar çıxmış və bu sahədə beynəlxalq öhdəliklərin həyata keçirilməsində mühüm nailiyyətlər əldə etmişdir. Aydın siyasi iradeinin, çağdaş hüquqi dövlət quruculuğu işində qısa müddədə mühüm uğurlar əldə edilməsinin, cəmiyyət həyatının bütün sferalarını əhatə edən demokratik islahatların qətiyyətli və ardıcıl həyata keçirilməsinin nəticəsi olaraq Azərbaycan BMT-nin yeni yaradılmış İnsan Hüquqları Şurasına üzv seçilmişdir. 2006-cı il mayın 9-da BMT Baş Assambleyasında keçirilən seçkilərdən Azərbaycanın bu quruma üzv seçilmesi ölkəmizdən əldə etdiyi ən mühüm nailiyyətlərindən biridir. Azərbaycan-BMT əlaqələrinin inkişafı, möhkəmlənməsi və ölkəmizdən bu təşkilatda böyük nüfuz qazanmasını göstərən ən ehəmiyyətli hadisə isə 2011-ci il oktyabrın 24-də Azərbaycan Respublikasının BMT Tehlükəsizlik Şurasına qeyri-daimi üzv seçiləməsi və bu quruma rəhbərlik etməsi olmuşdur.

Avropa Şurasına üzv qəbul olunduqdan sonra Azərbaycan "İnsan hüquqlarının müdafiəsi haqqında Avropa Konvensiyasına" qoşuldu. Bu zaman o öz üzərinə milli qanunvericiliyin beynəlxalq Avropa standartlarına uyğun təkmiləşdirilməsi öhdəliyini götürdü. Bu istiqamətdə atılan addımlardan ən mühümü Ombudsman təsisatının

YAP Tovuz rayon təşkilatı "Şəhid ailələrinə qayğı aksiyası"nı davam etdirir

Yeni Azərbaycan Partiyasının Tovuz rayon təşkilatı "Şəhid ailələrinə qayğı aksiyası" çərçivəsində tədbirləri davam etdirir. Peşə Liseyi ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Şahnaz Abbasova YAP Tovuz rayon təşkilatının fəalları Jalə Məmmədova və Cavid Hüseynov və digərləri Koxanəbəi kəndində şəhid Ələkbərov Mürəzz Məzahir oğlunun və Qaraxanlı kəndində Vəlixanov Rövşən Aydin oğlunun ailələrinə baş çəkiblər. Rayon təşkilatının şura üzvü Adil Həsənov isə mədəniyyət şöbəsi ərazi partiya təşkilatının sədri Flora Məsiyeva, təşkilatın fəalları Asif Qasimov və Zöhrə Nağıyeva ilə Dönük Qırıqlı kəndində şəhid Sultanov Nural Yaşar oğlunun ailəsini ziyarət ediblər. Görüşlər zamanı ailələrin qayğıları ilə maraqlanılıb və onlara sosial dəstək göstərilib. Şəhid ailələri bütövlükdə dövlətin bu təbəqə ilə bağlı həyata keçirdiyi tədbirlərdən razılıqlarını bildiriblər. Allah şəhidlərimizə rehmet eləsin!

İlham

yaradılması idi. 2001-ci il dekabrın 28-de Milli Məclis tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya qanunu qəbul olundu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 18 iyun 2007-ci il tarixli sərəncamı ilə her il iyunun 18-i ölkəmizdə İnsan Hüquqları Günü kimi qeyd olunur. Əlamətdar tarixlə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkili Elmira Süleymanovanın təşəbbüsü ilə ənənəvi olaraq mayın 18-də iyunun 18-dək respublikamızda İnsan hüquqları aylığı keçirilir. Aylığın məqsədi insan hüquqları sahəsində ötən dövrde əldə edilmiş nailiyyətləri, habelə mövcud problemlərin həlli yollarını müyyənləşdirməkdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq məqsədilə 2011-ci il dekabrın 27-də imzaladığı sərəncamla "Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini

i.ƏLİYEV

Vaksin qıtlığı başladı: Azərbaycan da bu sıradadır

İcbari Tibbi Sığorta üzrə

Dövlət Agentliyi: "Bu günlərdə COVAX tərəfindən daxil olmuş məktubda

Azərbaycanı yaxın zamanda müvafiq vaksinlə təmin edə bilməyəcəkləri bir daha qeyd olunmuşdur"

Dünyanın bir sıra ölkələrində koronavirus əleyhinə vaksin qıtlığı başlayıb. Macaristanın baş naziri Viktor Orban ölkəsində Rusiyadan Sputnik V vaksininin tətbiqinin vacibliyi barədə danışır. Baş nazir sözlərini belə izah edib ki, Avropa komissiyası avroməkanda qeydiyyata düşmüş vətəndaşlarını alternativ vaksinlərə təchiz edə bilmir. "Qərb, ya da Şərqi vaksinləri yoxdur, yalnız pisi və yaxşısı var", deyə Orban "Bild" nəşrinə verdiyi müsahibəsində bildirib.

Macaristanın baş naziri

Orban: "Avropa İttifaqı avropalıları vaksinlə təmin etmək məqsədi ilə

"tez və keyfiyyətli" tapşırığını icra edə bilmədi"

Onun sözlerinə görə, Avropa İttifaqı avropalıları vaksinlə təmin etmək məqsədi ilə "tez və keyfiyyətli" tapşırığını icra edə bilmədi. "Ona görə də mən konstitusiyaya səyənərək cavabdehliyi öz üzərimə götürürəm", deyə macar baş nazırı bildirib.

O, qeyd edib ki, Böyük Britaniya, ABŞ, İsrail, Serbiya kimi ölkələr Avropa İttifaqı ölkələrini vaksinlərə təchiz etmək üçün çoxdan müəyyənləşdirmə aparırlar, ona görə də o vaksinləri olduğu yerlərdə, o cümlədən, Rusiyada və Çin-

də axtarır. Orban eyni zamanda Şərqi Avropa preventiv səhiyyəsinin üstünlüyü barədə bəyan edərək bildirib ki, məhz sovetlərin poliolomelit vaksini bu xəstəliyi Qərbən daha tez məhv etdi.

Bildirilir ki, Macaristan artıq Sputnik V Rusiya vaksinini tətbiq etməye başlayıb. Orbanın özü çinlilərin Sinopharm vaksini ilə aşın olunub. Macaristanın 5 milyon Sinopharm ve 2 milyon Sputnik vaksinləri sıfariş etdiyi bildirilir.

"Vaksinləri istehsal edən şirkətlər kommersiya maraqlarını rəhbər tuturlar və zəngin ölkələrə çoxlu sayda vaksin göndərirler ki, bunun da nəticəsində vaksinlərin başqa ölkələrə çatdırılmasında fasilələr və gecikmələr müşahidə olunur"

Qeyd edək ki, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi metbuat xidmətinin rəhbəri Aynurə Əhmədova mediaya açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycanın da daxil olduğu COVAX platformasının təşəbbüsü çərçivəsində ölkələrin

müvafiq peyvəndlə təmin olunmasına dair verilən vədə hazırlı dövrədə əməl olunmayıb. "Bu günlərdə COVAX tərəfindən daxil olmuş məktubda Azərbaycanı yaxın zamanda müvafiq vaksinlə təmin edə bilməyəcəkləri bir daha qeyd olunmuşdur", deyə o bildirib və eləvə edib ki, "COVAX-in bütün üzv ölkələrlə eməkdaşlığının ədaləti şəkildə davam edəcəyinə, növbəti mərhələdə təxirə salınmadan başqa üzv ölkələrlə bərabər Azərbaycanın da peyvəndlə təmin olunacağına inanırıq".

"Vaksinləri istehsal edən şirkətlər kommersiya maraqlarını rəhbər tuturlar və zəngin ölkələrə çoxlu sayda vaksin göndərirler ki, bunun da nəticəsində vaksinlərin başqa ölkələrə çatdırılmasında fasilələr və gecikmələr müşahidə olunur.

Bu prosesə məhz COVAX layihəsi çərçivəsində nəzarət edilməli idi, vaksin istehsalçıları qarşısında isə konkret tələblər qoyulmuşdu. Vaksinlərin eksəriyyətinin bir neçə ölkədə yüksələşdirilməsi ədalət prinsipinin pozulmasıdır və koronavirus pandemiyası ilə ümumi mübarizəyə mənfi təsir göstərir", deyə məlumatda bildirilir.

Fikrət Sadıxov: Paşinyan hakimiyətinin uzunluğu atacağı addımlardan asılıdır

"Ermənistandakı siyasi prosesləri analiz edərkən görürük ki, Paşinyan hələ ki, ölkəni idarə edə bilir. Düzdür son zamanlar müxalifət aktivləşib və bir çoxları hesab edirdi ki, artıq birləşmiş 17 müxalifə partiyası ilə hərbçilər Paşinyani devirə biləcək, lakin Paşinyan tərəfdarlarının mitinqi onu göstərdi ki, bu elə də asan məsələ deyil."

Çünki onu dəstəkləyən insanlar da az deyil". Bunu SİA-ya açıqlamasında politoloq Fikrət Sadıxov deyib. Ekspertin sözlerinə görə, sağlam düşüncəli insanlar başa düşür ki, Azərbaycanla müharibə etmək mənasızdır: "Revans nə deməkdir? Onlar yenidən Şuşanı, Ağdamı işğal etməy istəyirlər? Ermənilər artıq bunu dərək edir ki, belə bir şey mümkün deyil. Valideynlərin etirazla-

rını da gözdən qaçırməq olmaz. Əsgər valideynləri də övladlarının özge torpaqlarında ölməyini istəmir". F.Sadıxov vurğulayıb ki, cəmiyyət onu göstərir ki, Paşinyan hələ ölkəyə nəzarət edə bilir və onu dəstəkləyən də az deyil: "Amma bu heç də o demək deyil ki, həzirki vəziyyət uzun müddət davam edəcək. Paşinyanın hakimiyətdə qala biləyəcək".

Aysel Məmmədova

10 noyabr bəyanatının tələbərinin yerinə yetirilməsi məsəlesi də gündəmdədir. Rusiya da görürün öz sözünü deyir və Moskva Ermenistana müəyyən təzyiqlər edir. Bu məsələlər hələki gözəlmə mövqeyində qalacaq və ölkədə qarşıdurma hələ davam edəcək. İstisna deyil ki, gələcəkdə Paşinyan hakimiyətdə qala biləyəcək".

Fransalı siyasetçi: "Erməni xalqı sülhün bərpası üçün həqiqətləri bilməlidir"

"Fransada böyük erməni icması yaşayır və bu da ölkənin üzərinə Azərbaycan-Ermənistən arasında sülhün bərpa olunmasında böyük məsuliyyət qoyur."

Nəhayət, Fransa həm BMT-nin üzvü, həm de Azərbaycanın dostu kimi məsuliyyətini anlamalı və hərəkətə keçməlidir". Bu fikirləri "Report"un yerli bürosuna açıqlamasında Fransa-Azərbaycan Dialoqu ASSOSIASİYASININ vitse-prezidenti Loran Pultye də Mesnil bildirib.

Onun sözlerinə görə, Fransa BMT-nin üzvü kimi Xocalı həqiqətlərini öyrənmək üçün istintaqa başlamalıdır: "Bu gündək Fransa üzərinə düşən rolü oynaya

bilməyib. Bu ölkə Qarabağ münaqşesinin həllində də rol oynaya bilərdi. Lakin Fransa bu şansı əldən verib. Ən azı indi Fransa aktivlik nümayiş etdirməli, Xocalı faciəsinin öyrənilməsi üçün beynəlxalq istintaqın başlanması üçün hərəkətə keçməlidir. Biz Fransa prezidenti Emmanuel Makrona müraciət etmişik. Xocalıda faciə baş verib, bu da Fransada yaxından öyrənilməlidir". Loran Pultye də Mesnil

COVAX üzvü olan ölkə kimi, öhdəliklərini pozmaq adı ilə, ona vaksin tədarükü qrafikinə əməl etmirlər. Tamamilə aydınlaşdır ki, bu, lazımı miqdarda peyvənd dozasını Gürcüstana çatdırılmamaq üçün adı bəhanədən başqa bir şey deyil.

Rövşən RƏSULOV

Ekspert açıqladı: "Interneta pul ödəməyə dəyməz"

"Internet provayderlərinə müraciət edib problemləri onların diqqətinə çatdırıldıqda, obyekтив səbəblər irəli sürür. Ölkədə internet istifadəçilərinin sayının çoxluğununu və bunun üçün əlavə xərc tələb olunduğu iddia edirlər". Bunu SİA-ya açıqlamasında siyasi ekspert Azər Həsret deyib.

Eksperin sözlərinə görə, Azərbaycanda müstəqil provayderlərin fəaliyyəti üçün heç bir engel yoxdur: "Bazarda kifayət qədər geniş alternativ imkanlar var. Dövlət elə şərait yaratıb ki, istenilen provayder öz xidmətini rahat bir şəkildə müştərisine təqdim etsin. Onlar az xidmət verərək çox müştəri və pul qazanmaq istəyirlər. Bir nəfərin aldığı olduğu xidməti eyni zamanda 10 adam arasında bölür. Neticədə, internetin sürət keyfiyyəti aşağı düşür. Bu problem ölkənin bölgələrində də geniş vüset alıb. Biz bir ildən artıqdır ki, pandemiya şəraitində yaşayıraq və 1 milyondan çox insan təhsil prosesini online (onlayn) müstəviyə keçirib. Yəni, normalda olandan çox əhali internetdən istifadə edir. Regionlarda internetin bərabər olmasının əsas səbəbi inhişarlıdır. Bakıda alternativ çox olduğuna görə seçim imkanı var, lakin kend yerlərində bu belə deyil. Problemi aradan qaldırmaq üçün ilk önce inhisara son qoymalı, daha sonra isə maddi bazanı izləmək lazımdır".

A.Həsret onu da qeyd edir ki, vətəndaşlar provayder şirkəti ilə müqavilə imzalayıb, bir sıra vədlər alır: "İndiki halda onların istehlakçı hüquqları kökündən pozulur. İstifadəçilər ödəməni bir gün gecikdirdikdə dərhal internet kəsilir. Amma onlar özləri bizi hansısa sebəbdən rahatlıqla internetsiz qoymağı bacarırlar və konpensasiya etmirlər. Müştərilər güzəşt etmək, minimum qiymətə maksimum xidmət göstərmək lazımdır. Mobil internet məsələsinə gəldikdə isə, biz buna məcburuz. Lakin qiymət çox bahadır. Keyfiyyəti aşağı, qiyməti yüksək, 30 günlük təqdim olunan və istifadə etməsən belə hesabından avtomatik vəsait çıxan internetə pul ödəməyə dəyməz".

Ayşən Sadıxzadə

Gürcüstan da problem yaşayır

Onu da edək ki, hazırda COVAX programından narazılığını diğərləri ilə yanaşı Gürcüstan hökuməti də ifadə edib. Program çərçivəsində, qonşu ölkəyə Pfizer peyvəndi çatdırılmalı idi, lakin onlar

Xocalı faciəsi haqqında məlumatların hamıya, habelə erməni xalqına çatdırılmasıının əhəmiyyətinə də toxunub: "Erməni xalqı sülhün bərpa olunması üçün həqiqətlərdən agah olmalıdır. Ermənilər anlamalıdır ki, Ermənistən ordu və onun başçısı Azərbaycan xalqına qarşı qırğınılar töredib. Hami həqiqətləri bildikdən sonra sülhə nail olunacaq. Hami, habelə erməni xalqı, nəhayət, uzun müddətdir Azərbaycan xalqına dəyən ağır itki və ziyanlardan xəbər tutmalıdır". O, Fransanın məsuliyyətini anlaması vaxtının yetişdiyini de bildirib: "Mən Ermənistanda dövlət çevrilişinə cəhd haqqında eşitdim zaman çox böyük narəhatlıq keçirdim. Bunun arxasında münaqşəyə yenidən girmək cəhd də ola bilə düşündüm".

Nikol Paşinyan müxalifəti necə "əydi"?

İki gün əvvəl Ermənistanın paytaxtında iki mitinq oldu. Baş nazir Nikol Paşinyanın tərəfdarlarının yığıldığı mitinqdə təxminən 50 min, müxalifətlərin aksiyasında isə 20 min erməni vardı. Mitinqdə çıxış edən Paşinyan deyib: "Son 10 ayda hökumətimiz çoxsaylı səhvələrə yol verdi. Ermənilər qarşısında üzr istəyirəm. Səhvərimə görə bağışlayın məni. Müstəqil Ermənistanın bütün liderlərinin səhvərinə görə də üzr istəyirəm".

Daha sonra Paşinyan onun istefasını tələb edənlərlə bağlı danışır: "Ermənistanda yalnız xalq kimin hakimiyətdə olacağını, kimində olmayacağı həll edə bilər. Həzirdə hakimiyəti xalqdan almaq istəyirlər."

Nikol Paşinyan ölkədə növbədən kənar parlament seçkilərinin keçiriləcəkini, habelə Ermənistanın parlament üsul-idarəsindən yarımpresident idarəetmə sistemində keçidi ile bağlı konstitusiyaya dəyişikliklər edilməsinin vacib olduğunu vurğulayıb. Belə görünür ki, növbədən kənar parlament seçkiləri Paşinyan üçün səfəlidir. Çünkü bundan sonra da qeyri-müyyən müddətə hakimiyətdə qalacaq. Daha sonra seçkilər olacaq və Paşinyan əleyhdarlarına böyük üstünlükələ qalib gələcək.

17 hərəkat və partiyanın birləşdiyi "Vətənin xilası" hərəkatının fəaliyyəti isə keçirdiyi aksiyalarla görünürlər. Ermənistan müxalifəti hələ ki, Nikol Paşinyana bütün istiqamətlərdə və müstəvillerde uduzmaqdadır. Növbədən kənar parlament seçkilərinin keçirilməsi üçün isə "Çıçəklənən Ermənistan" Partiyasının bu təkliflə razılışması lazımdır. Kriminal olyarx Qagik

Sarukyanın məsələ ilə bağlı Nikol Paşinyanla sövdələşməyə gedəcəyi əsla şübhə doğurmur. Erməni analitiklərinin qənaətindən görə, səbəb sadədir: Sarukyan əqidəli inqilabçı, asket və ya mənəviyyatlı insan deyil. O, siyasetə alver və külli miqdarda sərvət əldə etmək möqsədi ilə gəlib.

Bir neçə ay geriye baxsaq görərik ki, Nikol Paşinyanın hakimiyətdən kənarlaşdırılması ilə bağlı Ermənistan müxalifətinin aktivləşməsi hələ ikinci Qarabağ müharibəsi zamanı başlanmışdı. Səbiq prezidentlər Serj Sarkisyanla Robert Koçaryan əslən Qarabağdan

olan ermənilərin klanının rehbələri kimi qisas almaq, revansı gerçəkləşdirmek və Paşinyanı devirərək hakimiyətə qayitmaq üçün əllerindən gələnlər edirdilər. Ermənistanın mühərbiyətə məğlubiyyəti isə "qarabağlı"lara Paşinyanı devirmək üçün çox əlverişli və rahat şərait yaratmışdı. Lakin artıq dördüncü aydır ki, Nikol Paşinyan əleyhdarlarının bütün cəhdlərinə və səylərinə, aksiyalarına və intriqalarına baxmayaraq hakimiyətdədir, get-

məyə də hazırlaşır.

Paşinyanın mitinqi İrəvandakı "inqilab" döñəmindəki yürüşlərə müqayisədə dəfələrlə azsaylı olsada, müxalifətin mitinqindən daha izdihamlı idi. Bu isə Ermənistanın hazırlığı müxalifətin faktiki fiaskoya uğradığını göstərir. Ona görə də Onik Qasparyanın və generalların hərbi çevriliş cəhdini də alınmadı. Onun başçılıq etdiyi 39 general günlərlə müzakirələr apardılar, xəberdarlıqlar etdilər və beləcə vaxtı uzadaraq təşəbbüsü əldən verdilər.

Ermənistanın generalları Paşinyana qarşı olsalar da, daha

perməyə cəsəret etmədi. Nəhayət, Paşinyanın istefasını tələb edən bəyanatı imzalayan generalların istisnasız olaraq hamisi Qarabağ erməniləridir, yəni Robertlə Serjin təsiri altındadır. Ermənistan əhalisi onları dəstəkləmir. Müşahidələr gösterir ki, Nikol Paşinyanın hakimiyətdə qalması onun bacarıqlı, ağıllı və ya intriqalar ustası olması ilə bağlı deyil. Tam əksinə, Paşinyan böyük siyasetdə bisavad, piyada, cahil, mənəviyyatsız, əxlaqsız və düşük bir insandır. Ancaq onun uğurunun səbəbi erməni toplumundadır. Məlumdur ki, Ermənistan əhalisi hakimiyətə rəğbet bəsləmir, həm yeni rəhbər və müharibə istəmir, həm də müxalifətin baş nazir postuna real namizəd qismində göstərdiyi adamlara nifret edir. Məhz buna görə də Paşinyan narahat olsa da, özünü məğlub hesab etmir. İkinci Qarabağ müharibəsi biabırı meğlubiyyətə başa çatandan sonrakı ilk günlərdə onun mövqeləri həddən artıq laxlasa da, indi möhkəmdir və bundan sonra sonadək mübarizə aparacağı aydındır. Necə deyərlər: "Bu xəmir hələ çox su aparacaq."

Veli İlyasov

Ermənistan XİN-də də vəziyyət nəzarətdən çıxdı: İstefalar...Təyinatlar...

Ermənistan XİN-də vəziyyət gərgin olaraq qalmaqdə davam edir. SIA xəbər verir ki, bu barədə ermənilərə məxsus ArmVoice telegaram kanalı yazır.

işlər naziri təyin olunması gözlənilir. R.R.) dəstəklədikləri bildiriblər. Gevondyan həm də nazir müavinləri arasında yeganə şəxsdir ki, qiyamçılar deyil, mövcud iqtidara tərəf çıxış edir.

"Çox yəqin ki, Paşinyan məhz Gevondyanı XİN-nin rəhbəri təyin etmek istəyir", yanan telegaram kanalı bildirir ki, öten gün onunla Paşinyanın arvadı Anna Akopyan görüş keçirib və Gevondyan xarici diplomatik idarəyə rəhbərlik etmeye razılıq verib. Lakin onu, eyni zamanda, Moskvanın reaksiyası narahat edir. Belə ki, Gevondyan Moskva üçün arzuolunmaz şəxslər kateroqiyasına daxil eidlib.

Rövşən RƏSULOV

tələb edib. O, eyni zamanda sözügedən qərara dəstək göstərən səfirlərin də adlarının açıqlanmasını XİN rəhbərindən istəyib.

Lakin Ara Ayvazyan Nikol Paşinyanın tələbinə riayet etməyib və əksinə, təsdiq edib ki, XİN-nin 80% eməkdaşları baş qərargahı dəstəkləyir. Yalnız yerdə qalan 20%-i dəstək göstərməkdən imtina edərək Paşinyan iqtidarı, həmçinin müdafiə nazirinin müavini Armen Gevondyan (onun Paşinyan tərəfindən yeni xarici

Vazgen Manukyan: "Ordu Paşinyanın qərarına tabe olmayıacaq"

Hədisələrin gələcək inkişafı "parlamentin qapılarının arxasındaki ordudan" asılıdır və əgər Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargah rəisi Onik Qasparyanı istefaya göndərmək qərarına gəlsə, ordu itaət etməyəcək. SIA Ermənistana məxsus armenian-report.com saytında yayımlanan məlumatə istinadən xəbər verir ki, bu sözləri müxalif "Vətənin Xilası Hərəkəti"dan baş nazir vəzifəsinə və hid namizəd Vazgen Manukyan deyib.

yan qeyd edib.

Müxalifəti eləvə edib ki, hadisələrin gələcək inkişafı "parlamentin qapılarının arxasında dayanan və səs bombası ilə silahlanmış ordudan" asılıdır. Eyni zamanda, o hakimiyətin müxalifətə qorxu aşılamağa çalışlığına və xüsusi vasitələrdən istifadə etməyəcəyinə inanır.

Inam Hacıyev

Azərbaycan-Türkiyə: ən çətin anların sınağından çıxan qardaşlıq

Dünyada analogu olmayan qardaşlığın, Ulu Öndər Heydər Əliyevin dediyi kimi, "Bir millət, iki dövlət" tezisində əsaslanan reallığın təcəssümüdür. Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Bakıya səfərləri çərçivəsində səsləndirilən fikirlər və imzalanan çox sayıda sənədlər bir daha dünyaya nümayiş etdirir ki, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı sarsılmazdır və böyük geosiyasi və geoiqtisadi potensiala malik bu iki ölkənin strateji əməkdaşlığı regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, habelə bölgədə iqtisadi inkişafın daha da gücləndirilməsinə yönəlmüşdir.

YAP Ucar rayon təşkilatı "Şəhid ailələrinə qayğı" aksiyasını davam etdirir

"Şəhid ailələrinə qayğı" aksiyası çərçivəsində YAP Ucar rayon təşkilatının nümayəndəleri şəhid ailələrini və qazilərimizi ziyaret ediblər. Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi və ərazi bütövülüyü uğrunda canını fəda etmiş şəhidlərimizin ailələrinə, saqlamlığını itirmiş qazilərimizə xüsusi diqqət və qayğı göstərilir. Dövlət başçısının tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq Ucarda da şəhid və qazi ailələrinin mövcud problemlərinin aradan qaldırılması

üçün mütemadi olaraq tədbirlər keçirilir.

YAP Ucar rayon təşkilatı da Vətən mühərabəsi şəhidlərinin ailələrini ziyaret edir, qayğı və ehtiyacları ile maraqlanır, kömək və yardımlarını edirlər. Rayon təşkilatının sədri Şəhla Abdullayeva və aparat əməkdaşları görüşdə şəhidlərimizin qəhrəmanlıq dastanına çevrilən döyuş yoluna nəzər salılar, möhtəşəm Prezidentimiz, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin müzəffər Ali Baş Komandani İlham Əliyevin rəhbərliyi altında igid əsgər və zabitlərimizin döyuş meydandan qazandığı möhtəşəm Qarabağ Zəfərinin xalqımız üçün tarixi əhəmiyyətini xüsusi vurğulayıb. Diqqətə çatdırılıb ki, Vətən mühərabəsi Şəhidlərinin ailə üzvləri, qazilər, Müzəffər Ordunun qalib əsərləri daima Yeni Azərbaycan Partiyasının xüsusi diqqət və qayğısı mərkəzindədir.

YAP Ucar rayon təşkilatının üzvləri Vətən mühərabəsi zamanı itkin düşmüş Mirzəli Mehdiyevin ailəsini ziyaret edib. Birinci Qarabağ mühərabəsi zamanı, 1994-cü ilin fevral ayında Kəlbəcər rayonu istiqamətində gəden döyuşlərdə itkin düşmüş Mirzəli Mehdiyev Yəhya oğlunun ailəsini ziyaret edib, ailəsinə maddi yardım göstərib. Qeyd edilib ki, Mirzəli Mehdiyev 22 may 1968-ci ildə Kəlbəcər rayonunun Barmaqbine kəndində anadan olub. Həmçinin, şəhid Ayaz Güllaliyevin Höküməli oğlunun məzarını ziyaret edib, ruhuna dualar oxunub. Daha sonra şəhidin anası Gövhər Güllaliyevi ziyaret edib, yardım göstəribler.

Qeyd edilib ki, Ucar rayonun Bərgüşad kəndində anadan olmuş Güllaliyev Ayaz Höküməli oğlu 26 yanvar 1993-cü ildə Ağdam rayonunun Fərrux dağı yüksəkliyində şəhid olub. Şəhid ailələrinin üzvləri və qazilərimiz onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə dövlət başçısına, bütün yerli strukturlara təşəkkürlərini bildiriblər. Torpaq, uğrunda ölen varsa, Vətəndir! Allah bütün Şəhidlərimizə rəhmət eləsin!

RƏFIQƏ

YAP Suraxanı rayon təşkilatı şəhid ailəsini ziyaret edib

Yeni Azərbaycan Partiyası Suraxanı rayon təşkilatının nümayəndəleri Vətən mühərabəsində şəhid olmuş və Prezident İlham Əliyev tərəfindən "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və Füzulinin azad olunmasına görə medalları ile təltif olunan kiçik gizir Süleymanov Tameran Xankişi oğlunun doğum gündündə önce şəhidin əbədi istirahətgahını, daha sonra isə ailəsini ziyaret etmiş və ailənin qayğıları ilə məraqlanmışlar.

Görüş zamanı təşkilat sədri Vüqar Seyidov vurğulmuşdur ki, Vətən mühərabəsində öz heyatlarını torpaqlarımızın azad olunması uğrunda qurban vermiş qəhrəmanlardan biri de Tamerlandır. O bildirmişdir ki, bütün şəhidlərimizin əziz xatiresi hər zaman Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayacaqdır. Dövlət başçısının şəhid ailələrinin sosial qayğılarına göstərdiyi böyük diqqət bizlər üçün də nümunə təşkil edir. Tək təsəllimiz şəhidlərin qanlarının yerde qalmaması və torpaqlarımızın işgaından azad olunmasıdır. YAP Suraxanı rayon təşkilatının sədri Vüqar Seyidov Tamerlanın əziz xatiresini bir daha yad edərək, təşkilat adından üzərində Vətən Mühərabəsi şəhidlərinin simvoluna əlavə olunmuş "Xarı bülbü'l" təsvirinin içərisində şəhidimizin şəkli toxunmuş xalça və "Anim ləhvəsi" təqdim etmişdir. Göstərilən diqqət və qayğıya görə şəhidin qardaşı Süleymanov Ruslan ailə üzvləri adından öz minnədarlığını bildirmişdir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Seyfəddin Əliyev,
YAP Masallı rayon
təşkilatinin sədri

kədə başqa kimse burada, necə deyərlər, bulanıq suda balıq tutmağa çalışacaqdı. Ona görə bundan sonra bu bölgədə biz yeni bir strateji mənzərə, strateji baxış yaratmalıyq. Artıq bu barədə düşünməye başlayırıq, ancaq hadisəleri qabaqlamaq istəmirik".

Qələbə Zəfərində iki qardaş bırıły - İlham Əliyev-Rəcəb Tayyib Ərdoğan

Hər zaman olduğu kimi, bu gün de Azərbaycanın Qələbə Zəfərində də birlik nümayiş olundu. Qələbə Zəfərində iki qardaş bırıły - İlham Əliyev-Rəcəb Tayyib Ərdoğan - "Bir millət, iki dövlət" bırılyını nümayiş etdirdi. Dövlət başçımız bu birlilikdən qurur duyduğunu söyledi: "Biz də bu qədər möhtəşəm dostumuz olduğu üçün qururlu və şadıq".

Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan kimi: "Ermənistən Qarabağı 30 il işğal altında saxladı. O torpaqlar kimindi? Azərbaycanlı qardaşlarımızın. Azərbaycan öz gücü ilə işğaldə olan torpaqlarını azad edib. Biz də elimizdən gələn dəstəyi verdik və artıq Qarabağ sahiblərinin elindədir".

Türkiyə Prezidenti onu da bildirib ki, her öten gün siyasi, hərbi, iqtisadi, mədəni, ticari - bütün sahələrdə bu əlaqə artaraq davam etməkdədir: "Bundan sonra güclənən bir Azərbaycan, güclənən bir Türkəy vardır. Dünya birliyində də, şübhəsiz ki, bu iki ölkənin yeri çox önəmlı olmaqdadır və olacaqdır".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev fevralın 26-da yerli və xarici jurnalistlər üçün videoformatda keçirdiyi mətbuat konfransında da Türkiyə-Azərbaycanın güclənən birliyindən, xüsusi ilə Silahlı Qüvvələrin bütün dövrlərde bir yerde olmaları ilə bağlı mesajını verdi. Dövlət başçısı bildirdi ki, bütün dövrlərde Türkiye və Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bir yerdə olub: "Mən sullaların birinə cavab verərək dedim ki, təkcə 2019-cu ildə 10-dan çox birgə hərbi tədqiqat keçirildi, həm Azərbaycanda, həm də Türkiyədə. Bu il də artıq birinci tədqiqat keçirildi. Ortaq mərkəzin yaradılması Türk Silahlı Qüvvələrinin Qarabağ bölgəsinə gəlmesi deməkdir, Azərbaycan torpağına gəlməsi deməkdir. Hesab edirəm ki, bu, tarixi hadisə sayıyla bilər və bu bizi çox məmənun edir. Qeyd etməliyəm ki, Türkiye-Rusya Birgə Monitoring Mərkəzinin yaradılması 3

ölkənin müstərək qərarıdır. Ermənistən, sadəcə olaraq, bununla razılaşmalı oldu. Çünkü 10 noyabr bəyanatı imzalananda Ermənistən o durumda deyildi ki, buna etiraz etsin. Ermənistən necə deyərlər, öz hayında idı. Əger başqa bir siyasi və hərbi durum olsayıdı, Ermənistən buna etiraz edərdi. Ancaq buna etiraz edə bilmədi və biz də dedik ki, bu mərkəz Azərbaycan ərazisində yaradılır, Ermənistən nə əlaqəsi var bu işlərə? Ona görə bu mərkəzin yaradılması tarixi hadisə sayila bilər. Bundan başqa siz də dediiniz kimi, mən də demişdim ki, Türkiyədən böyük heyət gelmişdi, 100 nəfərdən çox heyət idi. Minnələrdən təmizlənmə işləri və təlim kursları aparılıb. Bu, fəaliyyət davam etdirilir. Bundan sonra müxtəlif sahələrdə, hərbi sahədə işbirliyimiz davam etdirilecək".

Azərbaycan Prezidenti, həmçinin yerli və xarici jurnalistlər üçün keçirdiyi mətbuat konfransında Rusiya-Türkiyə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyətindən dənişəraq bildirdi ki, Rusiya-Türkiyə Monitoring Mərkəzi post-mühərbi dövrü üçün çox önemli bir alet olaraq fəaliyyət göstərəcək: "Rusiya-Türkiyə Monitoring Mərkəzinin fəaliyyətinə gəldikdə, deyə bilərem ki, bu da müəyyən mənada noyabrın 10-da imzalanmış Bəyanatda öz əksini tapıb. Orada dəqiq göstərilmirdi ki, bu Rusiya-Türkiyə Monitoring Mərkəzi olacaq. Amma biz bu Bəyanatı razılışdıranda bunu müəyyən etmişdik. Azərbaycan öz vəsaiti hesabına bu monitoring mərkəzini Ağdam rayonunun Mərzili kəndinin yaxınlığında yaradı. Bütün şərait yaradıldı. Bildiyiniz kimi, monitoring mərkəzi fəaliyyət göstərir və bunun əsas məqsədi post-mühərbi dövründə nəzarət etmek, pilot-suz uçuş aparatlarından da istifadə edərək monitoring aparmaqdır ki, bu münaqişə zonasında hər hansı bir qarşidurma olmasın. Əger olarsa, bunu kim təredib, təşəbbüskar kimdir, günahkar kimdir, bunu təsbit etməkdir. Bu güne qəder, - əger dediyim o diversiya qrupunun Azərbaycana keçməsini istisna etsem, - her hansı bir ciddi qarşidurma olmamışdır. Hesab edirəm ki, bu monitoring mərkəzi post-mühərbi dövrü üçün çox önemli bir alet olaraq fəaliyyət göstərəcək".

Budur, çətin günün sınağından çıxməq. Budur - bir milət, iki dövlət münasibəti. Doğrudur, bu gün Türkiyə kimi bir güclü dövlətin Azərbaycanla bir olması çox dövlətlərin qışqırclığına səbəb olub. Ancaq bir məqamı anlamaq lazımdır ki, Azərbaycan-Türkiyə illərin sınağından çıxmış, bu birlik möhkəmlənmışdır. Bu birliyi isə heç bir qüvvə sindirə bilmez!

Göründüyü kimi, bütün bunlar bir daha xalqlarımız arasındaki dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsindən, onun sarsılmazlığından xəber verir. Bir sözlə, bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" kələmi sadəcə olaraq, kəlam deyil, bu, gerçəkdir. Artıq bu reallıq bütün sahələrde səbuta yetirilməkdədir. Hər zaman da bu belə olacaq. Qələbə Zəfəri ilə - Qarabağ Azərbaycandır! Azərbaycan-Türkiyə "Bir milət, iki dövlətdir!"

Ata Abdullayevə cavab verə bilməyən birisi dövlətin və xalqın haqlarını necə qoruya bilər?

“Eyforiya” ifadəsi qu-lağa xoş gəlsə də, o qədər yaxşı olmayan bir hissdir. Çünkü bu hissi keçirən insanın özü haqqında düşüncələri, hərəkətləri hər zaman real ictimai baxışla tərs mütənasiblik təşkil edir. Elə AXCP sədri Əli Kərimli kimi...

Bu adamda eyforiya Qənimət Zahid, Tofiq Yaqublu, Seymour Həzi, Emil Səlim, İlham Hüseyn kimilərin daxil olduğu yaltaq dəstəsinin sayesində yaranıb. Əvvəller “Osmanqızı”, indi isə “Azərbaycan saatı”, “Azad söz” youtube kanallarında monoloqları, özünün əvvəlcədən hazırladığı suallara verdiyi şablon cavablar Əli Kərimli yüksək ego da formalasdır. Bununla da, hard, aqressiv müsəqinən təsiri də düşüb özünü Cek-Can, Brus-Li kimi hiss edən uşaqlar kimi Əli Kərimli də özünü çox yüksəklərdə görməyə öyrəşib. Amma real situasiyada əslində nə qədər aciz, savadsız, dözmüsüz biri olduğu üzə çıxır.

Əlqərəz, Xocalı soyqırımının 29-cu ildönümü günü Əli Kərimliye Ata Abdullayev adlı bloqger-jurna-

list sual ünvanlayır. Lakin hər gün Qənimət Zahidin qarşısında əzberlədiyi dərsini “şparqalkasız” danışan Əli Kərimli Ata Abdullayev qarşısında aciz qalır. Gah hakimiyətə ittiham edir, gah İlham Hüseyn, Seymour Həzi adlı trolunu güc nümayiş etdirməyə sövq edir, gah da jurnalisti təhqir edib, üzüne tüpürür. Lakin heç bir halda suala cavab verə bilmir. Sual da bilirsınız mı nə haqqında id? Əli Kərimlinin uşaqlarının ABŞ-da, Britaniyada hansı pullarla yaşıaması haqqında...

Yaxşı, başa düşdük ki, Ata Abdullayevin heç də yaxşı imici yoxdur. Yaxud da ki, hər dəfə Əli Kə-

rimlinin qarşısına çıxır, yönəmsiz suallar verir. Bəs, Əli Kərimliyə nə olub? Axi, o özünü siyasetçi hesab edir. Axi, o özünü hakimiyətdə görmək istəyir. Axi, o özünü dövləti ən yaxşı formada idarə edə biləcək şəxs kimi təqdim edir. Bəs, niyə bir bloqger-jurnalistin əlində qalıb, Əli Kərimli? Pis, yaxud yaxşı, Ata Abdullayevin qarşısından qaçan bir siyasetçi sabah bu xalqın ve dövlətin maraqlarını, haqlarını necə müdafiə edəcək? Məgər sabah ermənilər Əli Kərimlinin qarşısında qeyri-Ata çıxarsa, o zaman da Əli Kərimli belə qaçacaq, trollarına onu təhqir etdirəcək? Axi, Əli Kərimli özü də bu cəmiyyətə anası-

nı hər gün şillə-təpiyin altına salan, polisə şikayət edən Fatimə Mövlamlı adlı jurnalisti sırrıb. Fatimə Mövlamlinin Ata Abdullayevdən nə fərqi var axı, yalnız cinsi fərqliliyi qarşıdırmasa...

Bir sözə, Əli Kərimli, sən bu dəfə də özünü yandırdın və siyasetçi olmadığını nümayiş etdirdin. Əger real siyasetçi görmək istəyirsənə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə baxıb, həsəd apara bilərsən. Doğrudur, mən heç zaman Əli Kərimli ilə Prezident İlham Əliyevi müşqayıs etmərəm. Amma en azından her kəsa belli olmalıdır ki, siyaset təlxəkləri kimlərdir və əsl siyasetçi necə olmalıdır.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan tarixinin qalib sərkərdəsi, Ali Baş Komandanıdır. O, 44 günlük müharibə zamanı yalnız döyük eməliyyatlarını idarə etmirdi, həm de tekəsinə 30-dan artıq dünya mediasının suallarını cavablandırırdı. Bu KİV-lər arasında Sky News, CNN International, Fox News, Euronews kimi tezisləri erməni maraqlarını müdafiə edən dairələr tərefindən verilmiş media qurumları və onların jurnalistləri var idi. Hər kəs şahididir ki, həmin jurnalistlər Paşinyan zehniyyətindən çıxan sualları Prezident İlham Əli-

yevə ünvanlayırdılar, təxribat töredildilər. Lakin Prezident İlham Əliyev səbrle, diplomatik və ince bir üsulla onların cavabını verir, xalqın və dövlətin milli maraqlarını intellektual zirehi ilə müdafiə edirdi. Elə dünən də 4 saat ərzində 35-dən çox dünya mediasının 50-yə yaxın sualını cavablaşdırmaqla Prezident İlham Əliyev növbəti rekorda imza atmış oldu. Bax, budur, əsl siyasetçi və LİDER...

Müşqayıs kimi qəbul edilməsin, yenə də qayğıdır Əli Kərimliyə. Bir Ata Abdullayevin cavabını verə bilməyən Əli Kərimli görəsən, Sky News, CNN International, Fox News, Euronews müxbirləri qarşısında ne edəcəki? Yəqin ki, uşaq kimi ağlayardı, ya da vəzifəsini dondurub təlxək siyasetçi kimi qəçardı...

P.S. Öten gün keçirilmiş mətbuat konfransında ispan jurnalist tarixi-siyasi həqiqəti dilə gətirmək bir daha Prezident İlham Əliyevin liderlik keyfiyyətlərini Avropa miqyasında dilə gətirmək deyilənləri təsdiqləmiş olur...

**Ramil Vəlibəyov,
YAP-in Sosial media
grupunun rəhbəri**

Arşavirin “bağışlanmaz” səhvi

“Ermənistən dövlət olaraq uçurumun astanasındadır”. Belə çıxır ki, adice bir toxunuş belə Ermenistən gümbəltüylə uçurumun dərinliklərinə tolazlaya bilər. Bəs, ne etməli? Deməli, ermənilərin sabiq selahiyətlilərindən olan Arşavir Qaramyan erməniləri ehtiyatla uçurum kənarından çəkilməyin yolların göstərəcək. SIA isə bu barədə elə Arşavirin ermənilərə edəcəyi tövsiyelərə istinad edəcək.

Deməli, Qaramyanaya görə, Ermənistən milli feylakət getmesinin bir neçə sebəbi mövcuddur. Bunnlardan birincisi, bu gün erməni xalqının milli xəyalının olmaması, ikincisi isə ermənilərin kilsə inacına olan inamlarının kəsilməsi. Bax, mən burada birinci sebəbə bağlı danişmaq istəməsem də, amma ikinci sebəbə görə Qaramyanaya irad bildirəcəm. Amma o istəsə, lap onuna “mübəhisə” də edə bilərem.

Əvvəla, hər şeydən mən Arşavire ermənilərinin çox dindar bir xalq olduğunu xatırlatmaq istəyirəm. Bunu mən ona sübut da etməyə çalışaram. İstəsə, mən ona faktlar da təqdim edə bilərem. Götürək elə, vaxtile Qarabağda “xaç istehsal edən” erməni sexlərinin bu xaçları Azərbaycanın torpaqlarında basdırımlarının nə məqsəd daşıdığını... Sən heç bu barədə düşünmüşənmi? Mənəcə, dərindən düşünsəydim, təbii ki, bunu erməni humanizmliyindən irəli gəldiyi qanardın.

Yaxud Qarabağda günahsız insanları öldürən eli qanlı birinin sonradan gəlib Xudavənddə özünü dindar elan edib, keşmiş etməsinin nəyə dəlalet etdiyi barədə necə? Ay səni Arşavir, elbəttə ki, erməni milletinin “humanizmə, dine olan inanına”! Yadın damı, o vaxt “qəhrəman erməni ordu” silahlarını qoyub girməyə dəlik axtaranda, onların tərənnümçüləri olan İrəvan erməniləri hara gedirdilər, təbii ki, şəhərdəki kilsələrə. Allahdan ermənilərin hifz olunması diləyirdilər. Etdikləri haqsızlıqların bağışlanması isteyirdilər. Onu da deyim ki, belə şəyələri ermənilərdən başqa heç bir milət bacarmaz.

Əlbəttə, sən indi erməni əhlini milli sahəde nizamsız və iş qabiliyyəti olmamaqdə, lap elə müflislikdə ittiham edə bilərsən. Amma, erməniləri humanizmdən uzaq dinsiz bir xalq kimi, ittiham etmək, mənəcə, sizin üçün bağışlanmaz səhv kimi qəbul edilə bilər.

Ağasəf Babayev

Zatulinin cibxərcliyi həsrəti...

“Ermənistən bu gün yenidən çox ciddi təhlükə ilə üzləşib. Mənə elə gelir ki, onu vətəndaş müharibəsinə sövq edirlər”. Bunu öten gün Rusiya Dövlət Dumalarının MDB işləri üzrə komite sədrinin birinci müavini, ermənilərin “cib qardaşı” Konstantin Zatulin, ermənilərin digər “cib qardaşı” Vladimir Solovyovun televiziya şousunda deyib. SIA erməni mənbələrinə istinad edir.

Bu gün Ermənistəndə vəziyyət, türkələr demiş, çox kötüdür: ordu, prezident, Katolikos, Elmlər Akademiyası, aparıcı universitetlər, diaspor strukturları, Rusyanın erməni iş adamları, onlarla partiya, yüzlərlə ictimai təşkilat, bir sıra yerli idarəetmə organları, yaradıcı strukturlar, yüz minlərlə insan və daha ne bilim kılmları Paşinyandan istəfa tələb edirlər. O isə tutduğunu buraxmanın kor kimi, getmir ki, getmir.

Amma mənə elə gelir ki, yoldaş Zatulin deyəndən sonra Nikol artıq düşünməyə başlayacaq. Axi, Zatulin ermənilər üçün elə-bələ adamlardan biri deyil, o boyda “Lazarev klubu”nın hörmətli simalarından biridir. Özü də onun Nikola ünvanladığı bu çağırışı məhz Vladimir Solovyovun verilişindən etməsi çağırışa xüsusi hörməte mindirir. “Nikol Paşinyana bildirdim ki, sədəqət and içdinin respublikanın taleyi üçün heç olmasa bir damla məsuliyyət daşıyırsansa, hakimiyəti tərk etməlisən”. Daha adama nə deyərlər? Doğrusu, Paşinyanın yerine danışmaq hüqu-

qum olmasa da, amma Zatulin tərefindən buna bənzər təklif mənə edilsəydi, inandırıram siz, mən yaşadığım ailəvi yataqxanani belə tərk etməyə hazır olardım.

Amma bütün bunlara baxmayaraq, düşünürəm ki, bu gün Ermənistəndə baş nazir olmaq istəyənlərin en çox qorxusu Nikolun teşkil etdiyi son mitinqe yığılan ermənilərin çoxluğu ilə bağlıdır. Ona görə də, Ermənistəndə hakimiyətə can atanlar bu mitinqi aşağılamaq üçün dəridən-qabıqdan çıxırlar. Kimi bu mitinqi bir aktyorun tamaşası, kimini də can verən aktyorun xəyal qırıqlığı kimi qələmə verməyə çalışır. Axi, bu “binəvə” Paşinyan nə deyir? Deyir ki, ay erməni qardaşlarım, erkən seçkilər istəmirsiniz, mən getməyə razıyam. Əgər xalq mənim istəfətələr. O isə tutduğunu burax-

edirlərə, mən onlara belə bir fırsatı verirəm: “Gəlin seçkilərə gedək, görək xalq kimin istəfasını tələb edəcək”. Şəxson mənə çatmır, eğer bunları Nikol deyib, Ermənistəndə yeni baş nazir olmaq istəyənləri erkən seçkiyə çağırırsa, bu halda niyə Vazgenlər, Robertlər, Serjiklər və daha ne bilim baş nazir olmaq istəyən digərləri buna təreddüdlə qarşılıqlılar?

Maraqlıdır ki, Ermənistəndə hakimiyətə can atan ermənilərin hamısı əminlikle Paşinyanın mitinqinə gələnlərin Nikol tərefindən “zombileşdirildiklərini” iddia etməlidir. Mənə elə gelir ki, onları qorxudan da erkən seçkilərə gələn ermənilərin Paşinyan tərefindən “zombileşdirilməcəklərinə” zəmanətin verilməsədir. Doğrudan da, nə qədər de olسا, o da ermənidir axı. Ele on-

dan da nə desən gözləmək olar. Əslində, bütün bunlar mənim üçün elə də bir önem kəsb etməsə də, mən yoldaş Kostantin Zatulinin halına açıyalım. Çünkü Ermənistəndəki bugünkü yiyesizlik Zatulinin ermənilərdən tulapayı qismində qopardığı beşaltı manat cibxərcliyindən mehrum edib.

...Birçə Ermənistəndə işlər yoluna düşsəydi...

A.Babayev

Freedom House: “Ermenistan azad ölkələr arasında deyil”

deyə müelliflər əlavə ediblər.

“Ermenistan qismən azad ölkələr arasındadır, yəni, azad ölkələr arasında deyil. SIA xəbər verir ki, bu barədə Freedom House, yayılmışlığı “Freedom in the World 2021” illik hesabatında qeyd edib. Hesabatın nticələrinə görə, Ermənistən 100 baldan yarısını toplayıb və qismən azad ölkələr sırasında qərarlaşır. Hesabatda baş nazir Nikol Paşinyanın müharibədə təslim olması, kapitulyasiyası bəzi müxaliflər arasında şiddətli bir reaksiyaya səbəb olduğu, həmçinin noyabr ayında parlamente hücum edilərək parlamentin sədrinə xəsarət yetirildiyi de qeyd edilib. “Bu cür pozğunluq ölkənin tərəqqisini təhdid edir”, -

Göründüyü kimi, Ermənistəndən heç də azad ölkələrdən olmadığı artıq beynəlxalq təşkilatlar, bütövlükdə dünya ictimaiyyəti tərefindən etiraf olunur. Hətta bu işgalçi ölkədə baş verən təlatümələrin fonunda müxalifətin itaetsizliyi, eləcə də Milli Meclis spikerinə qarşı təzyiq və xəsarətlər de diqqətdən yayılmadığı özünü bürüze verir. Əlbəttə ki, nümayişçilərə qarşı polis tərefindən şiddət tətbiq edilməsi və etirazların qarşısının alınması və etirazçılar qarşı təzyiqlər de diqqətdən kənardə qalmır və bu səbəbdən də Ermənistən azad ölkələr arasında olmaması təəccüb doğurur.

İnam Hacıyev

Donor vasitəsi ilə uşaq sahibi olmaq qadağan ediləcək

Reproduktiv sağlamlıq haqqda qanun layihəsinin bəzi müddəaları deputatlar və ekspertlər tərəfindən niya etirazla qarşılandı?

Sonsuzluq faizinin bütün dünyada getdikcə artması insanların donor mayalanması ilə hamile qalmış əsullarına əl atmasına səbəb olur. Bütün dünyada sünə mayalma metodundan istifadə edilərək uşaq sevinci yaşamaya istəyən ailələrin arzusu reallaşdırılır. Bəs Azərbaycanda donor vasitəsi ilə hamile qalmaq istəyən nə etməlidir?

Sonsuzluq statistikası: boşanmaların əsas səbəbi

Rəsmi məlumatlara görə, Azərbaycanda yeni ailə quran cütlüklerin 15 faizə yaxını, qeyri-rəsmi məlumatara görə, 25 faizi sonsuzluq problemi ilə qarşılaşır. Azərbaycan ailələrində sonsuzluq probleminin əsas səbəbləri qadınlarda yumurtalıq, uşaqlıq borusu xəstəlikleri, kişilərdə isə sperma zəifliyi hesab edilir.

Ölkəmizdə sonsuzluq boşanmaların əsas səbəblərindən biri hesab edilir. 2016-ci ildə ölkədə boşanmış 13114 nəfərin 6146-i uşağı olmayanlar olduğu halda, 2017-ci ildə 14514 boşanma həlinin 6444-ü bu şəxslərin payına düşüb. 2018-ci ildə Azərbaycanda 14857 boşanma həli qeydə alınıb ki, onun da böyük hissəsi sonsuz ailələrin payına düşüb və bu səbəbdən 6559 nəfər boşanıb.

Əgər 2000-ci ildə hər 100 min nəfər qadından 17.9 faizi sonsuzluğa görə qeydə alındırsa, 2019-cu ildə bu rəqəm hər 100 min nəfərin 34.4 faizidir. Mütəxəssislər bildirir ki, problemin yaranmasına gərgin iş rejimi, qeyri-sağlam qidalanma, sünə yemək əlavələrindən istifadə, stress və digər amiller səbəb olur. Sonsuzluq ailənin hər iki fərdində olan ayrı-ayrı problemlərdən, habelə irsi olaraq yaranır. Qadınlarda yumurtalıq, analıq borusu xəstəlikleri, kişilərdə isə sperma zəifliyi nəticəsinə sənədli olur.

İndi nəinki dünyada, eləcə də Azərbaycanda sünə mayalma vasitəsi ilə sonsuzluq səviyyəsi minimum həddə çatdırılıb. Lakin bu sünə mayalma yalnız evli cütlük arasında baş verir, atadan sperma götürürərək ana bətninə yerleşdirilir. Donorla mayalandırma isə, atası məlum olmayan uşaqların doğulması deməkdir, el arasında buna "bic doğulma" deyirlər və cəmiyyətimizdə bu, çox pis qəbul olunur.

Donor vasitəsi ilə hamiləlik necə olur?

İlk mərhələdə qadının erinin spermatozoidlərinin olmadığı hallarda və ya müəyyən səbəblər üzündə öz cinsi hüceyrələrindən istifadə etmək mümkün deyilsə, sonsuzluq donor spermatozoidləri vasitəsilə aradan qaldırılır. Həmçinin müalicənin bu üsulu ana olmaq istəyən tənha qadınlar üçün də aktualdır. Düzdür, indi eynicinsilərin evliliyindən sonra qadın cütlüklerin də daha çox donor vasitəsi ilə hamile qalması hallarına da rast gəlirik.

Qaydalara əsasən donorlar mütemadi olaraq aparılan müayinələr nəticəsində genetik və yolkusu xəstəliklər aşkar edilməmiş, sağlam könüllülər olmalıdır. Götürülən bütün nümunələr yarımillik karantin dövrü keçməli və yalnız testlərin nəticəsində keyfiyyəti təsdiq olunduqdan sonra istifadə edilməlidir. Amma beynəlxalq sperma bankının donor spermatozoidləri istifadə üçün təhlükəsizdir, çünkü olduqca ciddi bir şəraitdə bütün yoxlamalardan keçirilir.

Donor sperması, donorun xarici görünüşüne, bədən quruluşuna, gözlerin və saçların rəngi və s. əsaslanaraq seçilir. Amma ölkəmizdəki bəzi klinikalar beynəlxalq sperma bankından eləvə özünün donor sperması bankına da malikdir.

Naməlum donordan hamile qalmaq?

Azərbaycanda donorla mayalandırma məsələsinin daha geniş aparıldığı xəstəxanalarının rəhbər-

liyi və personalı nədənsə bu mövzuda sorğu-sualdan qaçırlar. Bir neçə klinikadan telefonla məlumat almaq cəhdidən boşça çıxdı. Sonuncu cəhdimiz uğurlu alındı, çünki bu dəfə xəstəxanaya pasiyent kimizəng etdi. Zəngimiz məsul şəxse yönəldirildi və bizi maraqlandıran suallara bu cür cavab ala bildik.

Klinika nümayəndəsindən "Mən donor vasitəsi ilə hamile qalmış barədə maraqlanıram. Kömək edə bilərsiniz?" deyə soruşdum, əvvəlcə təreddüd etsə də, sonra cavab verdi: "Əslində, bizdə donor məsələsinə qanunla icazə verilmir. Amma müəyyən istisnalar var. Əgər həyat yoldaşınızın sonsuz olması tibbi cəhətdən sübut edilsə, bu, mümkündür".

Donor seçimi barədə də maraqlanıram, məlum olur ki, pasiyent bu məsələyə qarşı bilməz, sadəcə donorun yerli və ya əcnəbi olmasına təyin edə bilər, qalanları isə klinikanın işidir: "Donoru görə və şəxsiyyətini tanıya bilməzsiz. Biz onu özümüz seçirik və sizə uyğun olanını teklif edirik".

Donorla hamiləlik necə və neçəyə həyata keçirilir?

Söhbətimiz əsnasında xəstəxana rəsmisindən donor vasitəsi ilə sünə mayalma üçün məndən ne qədər pul tələb olunacağı barədə də soruşdum. Bildirdi ki, prosedur 2000 manatdır, üstəlik, eləvə dərmanlar da lazımlaşır: "Siz əvvəldən 2000 manat ödəyəcəksiniz, dərman lazımlaşır: sizə bildirəcəyik, ödənişini edəcəksiniz. Lazımlaşır: dərmanlar ay ərzində təxminen 1000-2000 manat cıvarında pul tələb edə bilər. Prosedur cəmi 1 ay çəkir. Əgər birinci hamiləlik baş tutmasa, embrion dondurulur və 3 il müddətində istifadə edilə bilər".

Maraqlıdır ki, pasiyent hamilelikdən qabaq uşağıının cinsiyəti də sıfarış edə bilər. Belə ki, istəsəniz qız, istəsəniz oğlan övladınız ola bilər. Amma bunun öncədən müəyyənləşdirilməsi üçün siz əlavə 1000 manat ödəməli olacaqsınız.

Özünü məsul şəxs kimi təq-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Gender, ailə və demografiya məsələlərinin işıqlandırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

dim edən həmsöhbətimiz "gələcəkdə donor barədə heç bir məlumatım olmayıacaq?" sualına cavab olaraq bildirdi ki, bu haqda sonradan lazımlaşır: "Amma siz yalnız bizim təklif etdiyimiz donorlar arasından biri ilə mayalandırılaçaqsınız. Yəni, siz özünüz istədiyiniz adamı gətirə bilərsiniz ki, məhz o donor olsun".

Qeyd edək ki, donorun xidmətinə görə də ayrıca pul ödəmək lazımdır. Belə ki, xəstəxanaya prosedur və mayalma üçün ödədiyiniz puldan əlavə 1000 manat da donor üçün ödəmeli olacaqsınız. Xəstəxana donorun əqli və fiziki cəhətdən tam sağlam olması barədə təminat verdiyini deyir: "Biz bunun üçün size 100 fərqli təminat veririk. Tam sağlam donor təklif edirik. Cənubi o donor olmazdan qabaq klinikamızda tam müayinədən keçir, analizlər olur və əmin oluruq ki, heç bir xəstəliyi yoxdur. Bundan sonra onun spermlərindən istifadə edirik".

Donor hamiləliyi bacı-qardaş evliliyinə səbəb ola bilər

Yeri gəlmışken, bir müddət öncə Amerikada qəribə bir hadisə olmuşdu. Davamlı olaraq sperma banklarına donorluq edən bir kişi qəribə bir şok yaşadı. Belə ki, o 150 övladı olduğunu öyrənib və bu da böyük bir qalmaqla səbəb olub. Nyu-Yorkdakı "sperma bank"larından birinin "təminatçı"sı olan donor-kİŞİNİN tekke Birleşmiş Ştatlarında 150 övladı varmış. Donor bankı təminatçıdan bir yox, dəfələrlə istifadə edib və nəticəsi də bu cür olub.

Bu vəziyyətdə gələcəkdə bacı-qardaş evliliklərinin qəçinilməz olması şübhəsizdir. Bu məsələ barədə də klinika rəsmisində narahatlığı bildirdim, davamlı donorluq edən şəxslərlə əməkdaşlıq edib-ətməklərini soruşdum. Bildirdi ki, klinika donordan yalnız bir dəfə istifadə edir: "Donora xüsusi anket verilir və o da heç yerde donor olmadığını qeyd edir. Amma bizdən əvvəl və ya sonra başqa yerde donorluq edib-ətmədiyini deyə bilərik".

Beləliklə, aydın oldu ki, əgər ailə sonsuzluqla qarşılaşıbsa, kişi spermatozoidləri yetərlər deyilsə və qadın donor vasitəsi ilə hamile qalmaq istəyirse, o zaman 5000 cıvarında pul xərcləməli olacaq. Üstəlik gələcəkdə, onun uşağı öz bacısı və ya qardaşı ilə evlənə bi-

lər. Bu isə artıq bioloji və mənəvi faciədir.

Professor: "Belə şey ola bilməz, bu, biabırçılıqdır"

Qeyd edək ki, bir müddət əvvəl Milli Məclisde "Reproduktiv sağlamlıq haqqında" qanun layihəsi müzakirəye çıxarılınca bu layihə birmənli qarşılıqlı və qanun qəbulu da surroqat analıq, o cümlədən donor bankı məsələsinə görə reallaşmadı. Həm deputatlar, həm də ekspertlər buna sərt reaksiya verdilər.

Professor Rəşid Mahmudov "Reproduktiv sağlamlıq haqqında" qanun layihəsini şərh edərkən deyib ki, bu qanun biabırçılıqdır, belə qanun ola bilməz: "Xüsusən də, yad donorla uşaq dünyaya gətirmək. Allahın buyurduğu kimi və təbietin qanunlarına uyğun olaraq qadınla kişi evlənib ailə qurmalı və nəsil artırımalıdır. Amma reproduktiv qanun o deməkdir ki, ailə olmayaq, bəzi qadınlar harada istəsə lotluq edəcək, kiminləsə qanunsuz yaşayacaq, atası məlum olmayan uşaq doğacaq. Belə şeylər bize yaraşır. Məhz buna görə kişi deputatlar bu qanunun qəbul olmasına qarşıdır. Belə şey ola bilmez. Birincisi, biz müsəlmanıq və mənəvi dəyərlərimiz var. İkincisi isə bioloji qanular var ki, onlara zidd getmek olmaz, bu sonra ağır nəticələr verir".

Rəşid həkim hesab edir ki, bunu təklif edənlərin məqsədi Avropanın pis adət və ənənələrini Azərbaycana getirməkdir: "Bu, nə qanundur? Zorla uşaq yaradacaqsan? Uşağı olmursa, sahibsiz bir uşağı götürsün. Mən belə qanunun qəbul olunmasını əleyhinəyəm".

Beləliklə, "Reproduktiv sağlamlıq haqqında" qanun layihəsinin uzun müddət müzakirə edilməsinin səbəbləri de surroqat ana və donorla bağlıdır. Bir çox ölkələrdə surroqat ana və donordan istifadə qadağan olunub. Mənəvi və hüquqi məsələlər biotexnologiyaların inkişafında çox qabarıq ortaya çıxmış və ciddi düşüñülməlidir.

Məlumatlara görə, eksər deputatların etirazı və ictimai qınaqların sonradan qanunda mübahisə predmeti olan "surroqat ana" və donorluq məsələləri sənəddən çıxarılb. Artıq Qafqaz Müsəlmanları idarəesindən de qanun layihəsinə ciddi irad yoxdur. Bu düzelişlərdən sonra yaxın vaxtda qanunun qəbulu gözlənilir.

Leyla

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

4 mart

Ronaldo 600-ə çatdı

Yüventus'un futbolcusu Kriştiano Ronaldo çıkış etdiyi komandalarla yerli çempionatda 600-cü matçını keçirib. Qol.az "Opta"ya istinadən xəber verir ki, o, buna ötən gecə "Spezia" ilə görüşdə (3:0) iştirak etməklə nail olub. Hemin oyun 35 yaşlı hücumunun Turin təmsilcisi ilə çıxdığı 85-ci qarşılaşma kimi qeyde alınıb. Ronaldo "Məncəster Yunayted"lə Premyer Liqada 196, "Sporting"lə əsas liqada 27, "Real"la La Liqada isə 192 matç keçirib.

Bələliklə, portuqaliyalı oyunçu forma geyindiyi komandalarla yerli çempionatda toplam 600 görüşdə iştirak etmiş olub. Qeyd edək ki, Ronaldo bu mövsüm bütün turnirlərdə 29 matça çıxaraq, 26 qol vurub 4 qolun ötürməsini verib.

Amerika Kardiologiya Assosiasiyyası tərəfindən aparılan araşdırılmalara görə, acı biberden (çili) müntəzəm istifadə etmək ölüm riskini dördə bire qədər azalda bilir. Bu barədə "Express" nəşriyyatının çap etdiyi materialda bildirilir. Tədqiqatçılar bir sıra ölkələrdən olan 570 mindən çox insanın məlumatlarını tə-

Acı bibər yemək ölüm riskini azaldır

ll ediblər. Mütəxəssislər insanların qidalanma vərdişlərinin bir-biri ilə əlaqə prosesi, təhlükəli xəstəliklərin yaranma riski və ölüm halları ilə məraqlanıblar. Layihənin müəllifləri belə qənaətə gəliblər ki, kəskin qidalara meyillilik ölüm riskini nəzərəçarpacaq dərcədə azaldaraq həyatı uzada bilər. "Rasionlarında daim acı bibər olan insanlarda ürək-damar xəstəliklərindən ölmək ehtimalı 26 faiz, xərçəngdən isə 23 faiz azalı", - deyə alımlar qeyd ediblər.

Elmi ekspertlər hesab edirlər ki, səbəbindən asılı olmayaraq, bibər pərestişkarları arasında ölüm nisbəti dördə bir qədər az olur. Bibərin istifadəsinin ölüm riskini azaltdığını izah edən ekspertlər, bunu, sözügedən kəskin məhsulun tərkibindəki komponentlərinin təsiri ilə əlaqələndirirlər. Bibərdən müntəzəm istifadə oksidant, iltihab və xərçəng şışı əleyhinə səmərəli təsir etməklə yanaşı qanda qlükəza seviyyesinin normallaşmasına kömək edir.

KİŞİLƏRƏ VACİB TÖVSIYƏLƏR: 8 Martda bu hədiyyələri almayıñ!

hazırda bir çox qadının çəkisinə diqqət etməsi və sağlam həyat tərzi sürməsi ilə izah edib. Bundan əlavə, psixoloq lazımsız suvenirlər, xüsusən, yumşaq oyuncاقlar, çay dəstləri, heykəlciklər verməyi tövsiyə etmir. Çünkü bu cür əşyalar otağın künkcünə "toz yığmaqdan başqa" işə yaramır.

Mütəxəssis ən pis hədiyyələr siyahısına şəxsi gigiyena məhsullarını da daxil edib: "Unutmayın ki, bütün xanımlar öz seçimi var - məhsulların aromalarından, tərkibindən, markasından, dəri növündən çox şey asılıdır".

Arzuolunmazlar siyahısına mətbəx

qabları və məişət texnikaları da əlavə olunub ki, bu da hədiyyənin qadınlar tərefində evdarlıq bacarıqlarını artırmaq üçün bir işarə kimi qəbul edilə bilər./publika.az

Yarı avtomobilin qalan hissəsi yanğından mühafizə bölmələri tərəfindən söndürüllü.

Bakıda avtomobil yanıb

Bakıda yanğın olub. Trend-in məlumatına görə, hadisə Xəzər rayonunda qeydə alınıb. "Opel" markalı minik avtomobilinin mühərrik hissəsi və salonu yanıb. Hadisə yerinə cəlb olunan Fövqədələ Hallar Nazırlığının əməkdaş-

evvəller məhkum olmuş A.Yusifov saxlanılıb. Ətrafında aparılan tedbirlərlə onun paytaxt sakini K.Xasiyevlə birgə Bakı şəhər sakini Ü.Kazimlinin mopedini, S.Babyevin "Yamaha" və C.Həsənovun "Haojue" markalı motosikletlerini qaçırımları da müəyyən edilib. Əməliyyat-axtarış tedbirleri nəticəsinə K.Xasiyev də saxlanılıb.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, sahifələrin.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAc və SIA agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4600

Son sahifə

**Ibrahimoviç: "Bu
səhnədə ən yaxşı
mən olacağam"**

Milan"ın futbolcusu Zlatan Ibrahimoviç Sanremoda qatıldığı musiqi festivalından məraqlı açıqlamalar verib. "Football Italia"nın yazdığına görə, 39 yaşlı hücumçu deyib: "Burada olmaq menim üçün böyük şərəfdir. Ümumiyyətlə, həmişə özümü böyük və güclü hiss edirəm. Amma burada özümü kiçik hiss edirəm.

Burada rəqabet qaydalarından danişsaq, 22 müğənni iştirak etməlidir. Futbolda olduğu kimi, 11 nəfer 11 nefərə qarşı. İndi festivalda 26 müğənni var. Onların 4-nü sata bilərik. Hətta "Liverpul"un oyunçu axtardığını da eşitmışəm. Başqa halda onları bağçaya göndərin. Mən onları işlədəcəyəm.

İkinci qayda isə səhnə ilə əlaqədardır. Çok kiçikdir və sizin kimi insanlar üçün hazırlanıb. Səhnənin "San Siro"nun meydançası kimi 105-68 metr arasında olmasına ehtiyacım var. Stressli deyiləm. Narahat olmayıñ. Zlatan burada olduğu müddətdə hər şey yaxşıdır. Zlatan festivalı 90 dəqiqə davam edir. Bu səhnədə ən yaxşı mən olacağam. Yalnız bu gecə deyil, həmişə".

Qeyd edək ki, Zlatan sabah "San-Remo" mahnı festivalında "Bologna"nın baş məçqisi Sinişa Mixaloviçlə duet oxuyacaq. Onlar Normadi qrupunun hazırladığı "Lo Vagabondo" (Mən avarayam) kompozisiyasını təqdim edəcəklər.

Bakıda mağazadan 10 min manatlıq telefonlar oğurlandı

Bakıda mağazada oğurluq olub. Bu barədə Daxili İşlər Nazırlığının (DİN) Mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, Yasamal Rayon Polis İdarəsi 27-ci Polis Bölmesi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tedbirləri nəticəsində rayon ərazisindəki mağazaların birindən 10 000 manat dəyərində 20 ədəd mobil telefon oğurlamaqdə şübhəli bilinən Gəncə şəhər sakini,

əvvəller məhkum olmuş A.Yusifov saxlanılıb. Ətrafında aparılan tedbirlərlə onun paytaxt sakini K.Xasiyevlə birgə Bakı şəhər sakini Ü.Kazimlinin mopedini, S.Babyevin "Yamaha" və C.Həsənovun "Haojue" markalı motosikletlerini qaçırımları da müəyyən edilib. Əməliyyat-axtarış tedbirleri nəticəsinə K.Xasiyev də saxlanılıb.